

Plymouth, Pa. 2 d. Vasario.

Iksziol mūsų žmonės, nežinodami patys kūmi esą, paprastai vadindavosi „palio-kais“, o savo tėvynę „Palszczia“. Pirm kokių penkių — šeszių metų visi mūsų iszeiviai pūzė ezion tais nelaimin-gais vardais patys savę, savo draugystes ir draugyszių pa-parezius. Sziadien jau tik kur užkampiusė tūs vardus galima iszgirsti, tokiose vieto-se, kur nenueina nei laikraszc-ziai, nei kningos. Jau ir u-kėsystės popieras iszsiimdami lietuviai užsiraszo lietuviais, o ne „polianderiais“, ir drau-gyszių czarterius aprupina su lietuviszkais vardais. Tu-los draugystės jau nuskuto nū savo kepurių ir lenkiszkus erelius, palikdamos tik vieną žirgvaikį, tulos davė perraszy-ti savo czarterius isz naujo, o dabar atsiranda jau ir toki žmonės, kurie, iszsiėmę se-niaus ukėsystės popieras kai-po lenkai, permaino jas ant lietuviszkųjų. Tas vis ženk-lina, jogei lietuviai pareina į supratimą, jogei tautiszkoji dvasia tarp jų gavinasi ir tarpsta. Vienok ant tulų draugyszių paparezių (karu-nų) dar ir po sziai dienai ple-vėsūja lenkiszki vardai. Ant tulų paparezių, kaip antai Pittstono nekuriš draugystės, paraszas padėtas grynai len-kiszkoje kalboje, nors ta drau-gystė susideda isz vieny lietu-vių ir tai dar atėjusių isz gry-nai lietuviszko, nesulenkejusio kraszto. Laikas jau yra szit-as kvailos senovės liekanas nuskusti, kurios visai mūsų tautai tik gėdą daro, perstaty-damos lietuvius kitų tautų akyse taip kvailais žmonėmis, kurie nei savo vardo nežino.

Prusų lietuvininkai isziun-tė apszvictos minystrui peti-cija, kurioje praszo daleidimo iszguldinėti religiją lietuvisz-koje kalboje. Toliaus jie

reikalauja, idant lietuviszkoji kalba butu mokinama semi-narijose nors ant tiek, idant kiekvienas mokintojas galėtu toje kalboje iszguldinėti reli-giją; valdžia neturinti kelti į lietuviszkasias apygardas nei superintendentų, nei moks-lainių inspektorų, nemokanczių priderinczių lietuviszkos kal-bos; ant galo primena petici-ją, idant mokintojams butu prisakyta nebausti vaikų už vartojimą liet. kalbos moks-lainėse. Tą savo praszymą lietuviai paremia ant įstaty-mo, pagal kurį vaikai turi buti mokinami prigimtoje kalboje. Mokinimas religi-jos svetimoje kalboje atskyrė jaunūmerę nū tėvų, nū pado-rumo, nū Dievo. Tokiose iszlygose dvasiszkas, giminis-zkas ir ekonomiszkas gyveni-mas lietuvių kaskart vis la-biaus isztvirksta. Lietuviai trokszta — sako toliau petici-ją — mokintiesi vokiszkos kalbos, bet neiszsizadėsią jie ir prigimtos kalbos bei szven-tosios giminiszkos vienybės. Isztardami viernybę dėl Pru-sijos karaliaus, peticijos au-toriai nurodo ant pripažinimo lenkams tiesos iszguldinėjimo religijos prigimtoje kalboje, kurios lietuviai reikalauja taipogi ir dėl savęs.

Isz Lietuvos.

— *Visztytis* (Suv. red.). Pas mus szimet žmonės taip labai mirszta, jogei nėra to-kios nedėlios, kada neiszgirs-tum apie numirėlį tai ezion, tai ten. Influenza baisingai ezion siauczia ir vis tik jaunus žmones guldo į grabą. Sza-kių miestelyje pasimirė klebo-nas Kazimieras Kalėda, netu-rėjęs nei 60 metų senumo.

Žiema dabar yra labai asz-tri; baisios pūsnyš ir vėjai. Brangenybė didelė: svaras dūnos kasztūja 3 kap. Deg-tinę žmonės pradeda pamesti gėrią, nėra neturi isz ko ją

varyti. Per tai visi bravorai sustojo, o degtinės kvatierka kasztūja 20 kap. Bavarisz-kasis alus iki sziol buvo pi-gus, tiktai po 4 kap. bonka, bet dabar pabrango — bonka parsidūda po 7 kap. S.

— *Gruzdžiai* (Szaulių pav.). Czion atsirado toki pagedė-liai žandarai ir policiantai, kurie pradėjo atiminėti lie-tuviszkas ir lenkiszkas mal-dakninges, spausdintas užru-bezyje ir be cenzūros, ne tik ant rinkos, bet ir ant szven-toriaus ir bažnyczioje, puskui patraukdami prie isztyrinėjimo valdžios. O tai vis todėl, kad žmonės nežino ką daryti. Po lenkmecziui taip jau taip buvo, bet žmonės buvo gud-resni. Vieną kartą, žanda-rui kiszant ranką bobai už anezio, idant kningą atimti, vyrai ant jo užpūlė ir paliu-dyjo prie isztyrinėjimo, kad aus ant szventoriaus papus boboms cziupinėjo. Sudas už tai prisudyjo žandarą iszsių-siti į Siberiją. Nū to sykio sulig tam laikui niekur nebu-vo girdėti, kad žandarai kningas atiminėtu.

— *Raseiniai*. Turbut jau seniai girdėjote, kad nū lenk-meczio Titavenūse jau trys popai pasikore, o ketvirtasis jau dabar neeina nei ant li-turgijos į cerkvę, bijodamas likimo savo pirmtakunų. Mat nū Bernardinų atimta žiamė nesieina! Pravoslavai-ja ne tikt Maskolijoje, bet ir pas mus nyksta! — Apie R-tavą vienas isz medszargių kuningaikszezio Aginskio į-simanė dirbti szimtines ir tas jam labai gerai klojosi. Idant jį nesugantu, ans isz savo triobos po pamatu padarė urvą į miszką, idant triobą apstojus galėtu iszbėgti. Szitomis szimti-nėmis jis labai gerai pasigelbė-jo per ilgą laiką, o įpacz sziu-se sunkiūse metų. Taigi, kada ta nelaiminga adyna at-

ėjo, kad jo triobelę apstojų maskoliai, iszspruko per aną skylę su padirbtais popierpi-ningiais, palikdamos savo spaustuvę, kaip ženklą savo darbo. Pats atsisiėdęs ant arklio, o viską palikęs, spru-ko į užrubežį, raszydamas į maskoliszkus laikraszczius kroniką savo gretto pralobimo ir programą įtaisymo spaus-tuvės. Idant blogūse metų se pasigelbėti, ir kitūse krasztū-se Lietuvos iszsimanė dirbti rublines, nės sako, kad su jų iszleidimu mažai klapato. Menkai kas ant to žiuri. Vienas artistas isz Peterburgo at-paisė akmenį, o szie gavo pressą. Viskas kasztūja 28 rubliai. Tas visas apsimo-ka, nės tukstantį rublių gali padaryti laikas nū laiko. Turi bėdą tikt su po ra, ku-rią sunku gauti ir su vande-ninėmis literomis. Apie tą viską isz netyczių dažinojau, kaip piningų pabirkantai alų gerdami savo tarpe kalbėjo; yra tai tikras dalykas.

Paszaltunyje, Raseinių pa-rakvijoje, vagis iszlauzė svirną, bet tapė sugautas ir baisiai sumusztas. Vos gyvą nuva-rė į Raseinius prie prokuroro dėl isztyrinėjimo.

Mūsų garsingasis archeolo-gas Tadeusz Daugirda, at-važiavęs isz Varšavos į savo tėviszkę Klembarką dėl apsi-gyvenimo, atvežė ten ir savo visą archeologiszką rinkinį, susidedantį isz arti 1.500 vi-sokių akmeninių ir bronzinių dalykų. Bunant Lietuvoje, o įpacz Ziamaitijoje, galima matyti jo tą milžiniszką dar-bą. Ans kožną metų atideda po 300 rublių ant jų supirki-mo ir perkasinėjimo kalnų. Per tat Krokavos mokslų akademiją priskaitė jį prie savo sąuarių.

Sniego mažai, szalnos ma-zos, bet po mūsų žiamę ligos: szkarletina, difteritis, smau-ginyczia tarpe didelių ir ma-zų baisiai vieszpatauja ir nū

Uždėjęs kromą. Pritiesio-
neju viską kūni pigiau.

Tam. Pankszty-
23 N. Main str., Pittston, Pa.

Didelis Atidaryma-

na ir isztikima Bankier-
ji firma po vardo Max Co-
n, 519 E. Baltimore
altimore, Md.

ra dabar atidaryta del
kurie nori siusti piningų
ir reikalauja greito ir isztik-
iuntimo, o lygin būda ir us, to
reikalauja laiškai, cziun-
piningų atsilankydami pas
ir apturės visas reikalingas
is. Mano vardas nū senas
mas, kaip teisingo ir isztik-
ziaus pagal žinomus firm-
or, Cohen & Co. ir Cohen, H-
& Co. Tie, kuriems mano va-
nėra žinomas, gali dūm-
rienoje didelėje ir matoje
kupozytėje Baltimore
na mano isztikimū. Tas-
te ateiti pas mane, o pabai-
s, kad asz viską atleisk
ezion apgarsinau.

ums gero velykantis
Tax Cohen
19 E. Baltimore st.
Baltimore, Md.

ai bus gericzesai!

s dabar iszpardūda
nū seniaus esanczius mo-
nės tavorus už preki-
es kaip patys tavorai
ija. Mės mat norim
yti vietą dėl pavar-
vorų. Drapanas ir over-
s parūšime už pa-
Skrybėles, kepurės,
ciniai parsidūs už ma-
s piningus. Tas in-
imas tēsis tiktai per-
nų, užtaigi, kas nori
us piningus nusipirkti
tai neužmirszkite pa-
iti. Atėję jus persiliū-
kad niekur kitur pi-
egalima gauti.

York Bankrupt
othing House,
ry's Block,
ieszai Paczta,
Plymouth, Pa.

to svietas labai miršta.

— *Telsziai.* Czia klerikalizkos partijos organas „Apžvalga“ labai platinasi, per tat aname kraszte vieszpatauja didesnė kaip kitur neapkenta del tolynzengių lietuviszkų laikraszezių. Tas laikrasztis yra diktoku atsirėminu priesz maskolių stengimus. — Nese niai pirm szvenczių buvo Skaudos par. Kiviliūse pas Kaunackius, paveldejus amžiną atilsį Simano Daukanto, rinkėjas mūsų pasakų ir isztyrinėtojas senoviszkų dalykų p. Davainius — Silvestraitis, suvesdamas į rokundą darbus Daukanto, kurie yra labai apstingi, susideda isz tukstančių nespausdintų dar lapų lietuviszkoje ir kitose kalbose. Yra tai tikra kasyklė del mūsų praeities. P. D. Silvestraitis padarė katalogą jo rasztų ir dokumentų. Atrasta dar tenai daugybę gromatų rasztų pas mūsų rasztininką isz visų kamų svieto. P. D. Silvestraitis ketina paraszti jo placzią biographiją su paveikslu, nės atsiranda pėdos del jo atradimo.

Turbūt lietuvių reikalai gerai eina, kad ir dideli ponai prie jų pristoja. Sztai kuningaiksztis Giedraitis, labai turtingas ponas isz Vilniaus redybos, prie lietuvių savę priskaito. Nors jo prigimta kalba yra lenkiszka ir ans lie tuviszškai nebemoka, bet labai noringai tos kalbos mokinasi Sztai ir kuningaikszeziai Aginskiai kur tik gali varto ja praboczių savo kalbą. A. a. Laurynas Ivinskas anūs lietuviszškai neveltū mokino! Ir lenkai neszoka ant mus taip smarkiai, kaip kitasyk, nės mato, kad ir bajorai pradeda nū jų atstoti ir pripažinti, kad „muzikų kalba“ yra tai kalba jų pirmtakų, o lenkiszka tikt priklydusi

Žaltys.

— *Isz Latvijos.* Jelgavoje 9 d. Sausio buvo laidotuvės senos mergės, baronaitės Elzbietos Bider. Į vietinę katalikų bažnyčią susivaziavo kuningai isz tolinių krasztų Kurszijos, o tarpe tų ir baronas Kopas, Liepojaus klebonas, kuris sakė vokiszką pamokslą prie susiėjimo daugybės baronų. Bažnyčia buvo pilna, lyg per szventą dieną. Laidotuvės buvo labai iszkilmingos. Nabasztininkė buvo labai del biednų mielaszirdinga, per tat mažne visi ubagėliai, biedniokai ant laidotuvių pribuvo.

P. Dravin-Draveneks iszdūdamas 9 siuvį savo „Wahrdnizes“, atspausdino 6,000 ekzemplorių, ketindamas daugybę siųsti dovanai del mažne 1,000 latviszkų valszezių. Del gelbėjimo badūjanczių maskolių valdzia įtaisė lioteriją po penkis rublius ant bilieto, kurių baisiai daug iszperka.

Latviszki tėvynainiai džiaugiasi, kad niekados jų literatūra taip nezydėjusi, kaip dabar. Iszdavėjai latviszkų knių piningus sukrauja, nės atspausstas kningas gali greitai pardūti.

Žaltys.

Isz Kitur.

— *Suv. Valstijos.* Suv. Valstijų pasiuntinys įteikė Chilės valdziai ultimatumą, reikalaudamas ant tų pėdų atsakymo. Atsakymas jau parėjo. Chilės valdzia prisiūlo tą gincę pavesti del nusprendimo taikos sudui, arba, jeigu Suv. Valstijų valdzia ant to nepristos, augszeziausiamjam tribunalui Suv. Valstijų. Amerikiszskasis konsulis, Egan, labai nemielas del Chilės valdzios, gali pasilikti ten ant ilgiaus. Tokiu budu tas ginczas be kranjo praliejimo pasibaigs.

— Indijecziai veliuk ken-

cia badų. Isz Duluth, Minn., tame dalyke pareina tokia žinia: Dalis indijeczių rezervacijos Fond du Lac atėjo pas katalikų vyskupą McColric praszyti pagalbos ir prie tos progos pasakojo jam apie savo buvį, kuris yra isztikro pasibaisėtinas. Indijecziai jam pasakojo, jogei nei maisto, nei drapanų jie neturi. Komisorius jiems nieko negelbti; kada jo agentai liepė iszkirsti visus medzius rezervacijose ir paskui tūs pardavė, tai indijecziams apie tai pasiskundus komisoriui, tas jų pasmerkė ant badinio myrio. Vyskupas iszleido rasztą į žmones, kuriūmi ragina dėti aukas del nuskrįstų indijeczių.

— Stanislovas Padlewski, kuris nudaigojo 1890 m. Paryžiuje maskolių szpiegą, gen. Seliverstovą, isz kurio priezasties nugalūta arba į Siberiją iszgabenta 12,000 žmogyszių, nūsizšovė neseniai ant farmos netoli miesto San Antonio, Tex. Su pagelba draugų jam pasisekė isztrukti isz Paryžiaus, nukakti į Tyroliją, isz ten į Gibraltarą, paskui ant Maltos salos, nū tos į Angliją, isz kur 15 d. Vasario m. 1891 m. jis atvaziavo į New Yorką. Czion jį pasitiko vienas draugas, kuris parupino del jo gyvenimą ant 15-os ulyczios. Kada vienok prancuiziskieji detektyvai tapė pasergėti besivalkiojant apie tą vietą, Padlewski's turėjo prasiszalinti isz New Yorko; mi nėtasis draugas nusiuntė jį į Texas, kur sziose dienose jis nūsizšovė.

— Philadelphiojos mieste tapė patraukta po sudu 130 įvairių tikėjimų kuningų už tai, kad jie užsimirszdavo pristatyti į sudą szliubinius rasztus. Koznas vienas isz jų turi užmokėti \$10 koros už kiekvieną szliubą, arba kalė jime atsėdėti.

— Nekoksai negras prisiekė pereitą nedelį Kansas Ci-

tytės sude, jogei jis yra 170 metų senas, jogei tarnavo po Washingtonu revoliucijoje ir po sziai dienai negaunaš pensijos.

— Ponia Clara Burton, viena isz tikriausių philanthropistų szios žiamės, nori surinkti \$75,000 del gelbėjimo Maskolijos sodiecių nū bado. Surinktūsius 3 milijonus svarų miltų komitetas rengiasi pardūti czia jau ir piningus nusiųsti į Maskoliją ant rankų grovo Tolstoi, kadagi amerikieciai neiszsitiki maskolių valdziai.

— Mieste Seattle, Wash., susekta ta didelė prekionė jaunomis moteriskėmis, isz Japonijos gabenamomis. Pardavinėta jas į paleistuvystės namus po \$300 vieną.

— *Meksika.* Gen. Garza iszėjo isz Texas'o į Meksiką su 5000 gerai szarvūtu kareivių. Jis turi dar kitą kariauną Santa Rosa kalnynde, susidedanczių isz 2000 kareivių. Revoliucionieriai tiekiasi jau pradėti tikrą karę su valdzia, kuri gal sziose dienose jau ir įvyks. Žinovai sako, jogei dū treszdalia visų gyventojų jau stovi už gen. Garzą. Į jo abazą kasdien pribuna vis nauji kareiviai, ir nežinia, kokia bus iszeiga tos revoliucijos.

— *Prancuzija.* Prancuiziskoji valdzia susitaukė jau su Bulgarija. Nutilo Paryžiuje jau visi riksmi. Į tų vietą prancuzaiz griebėsi prie vidurinių reformų. Įputingai akyvu yra du įstatymai, iszdūtu per Paryžiaus miestinę dumą: uždėjimas padotko ant vienstipių vyrų ir pripažinimas „laukinių ženybų“, t. y. ženybų, paremtų ant pagarbės žodžio. Pirmasis įstatymas nėra nauju iszmislu. Jau romėniskasis ciesorius Augustas, norėdamas pataisyti draugininius prietikius dotiszškai ir medegiszškai isz-

tvirkusios valstijos, išdavė įstatymą, kuriūmi tik ženotus ir vaikūtos žmones pripažino už tikrus ukėsus. Tokiu būdu Paryžiaus duma nieko naujo tamė dalyke neiszmislyjo. Vienok pripažinti reikią, jogei tokis įstatymas Prancūzijoje yra labai reikalingas, nėsą jos populiacija smarkiai mažinasi, o priegtam — kaip sako Rasztas Szventas — „negerai yra būti žmogui vienam“. Antrasis įstatymas, pagiriantis „laukines ženybas“, yra visiszkai naujas. Vienok jisai daugiaus blėdies, nekaip naudos, Prancūzijai pagaminti gali.

— Paryžiaus kriminalniekijie sudai labai yra nūlaidus dėl moterų, kurios sziočiu ar tokiu būdu atkerszyja savo mylėtiniams. Tą paliudyja kūmi geriausiai sekantis atsitikimas: tula Matildė Tricot, labai graži mergina, kuri apskūsta tapė už nudaigojimą policianto Oswaldo užtai, kad anas nenorėjo prisipažinti tėvu jos vaiko, pavalynta tapė nū koros, nežiurint ant to, kad siūsdama policiantą į aną svietą, įdėjo jam net tris kulkas į paciją szirdį.

— Italija. 22 d. Sausio m. nakyje įvyko Romos mieste keli druti žiamės sudrebėjimai, kurie tirsztai apgyvendintose miesto dalyse daug baimės padarė. Daugelis žmonių per visą naktį į namus neėjo, nakvodami laukūse. Teatrai ant tų pėdų išsitsuztino. Daug žiburių ant gatvių užgeso. Ir Vatikane buvo jaučiamas žiamės drebėjimas. Romos provincijoje tas drebėjimas daug blėdies padarė. Genezoje, miestelyje turinčiame 5000 gyventojų, sugriuvo keliolika namų. Gyventojai į patį laiką išbėgo, ir per tai nei vieną neužmuszė. Mieste Civita Lavinga tapė sugriautas senybinis bogsztas. Vetetrijoje sugriuvo

keli namai. Žmonių niekur neužmuszta.

— Vokietija. Vokiečiai sziądien iš visų pajiegy stėngiasi susibicziulūti su maskolijais. Tarpininku tarp tų dviejų valdžių yra Anglija. Angliszkioji valdžia, veikdama sutarmėje su vokiszkąja, stengiasi prisūkti carą prie susitaikinimo su Vilhelmu. Jeigu jai pasisektu tai padaryti, tai Prancūzija pasiliktu pati sav viena ir žinoma turėti išsiziadėti savo kariszkų užmazčių. Abejojame vienok, kad anglams tai pasivestu pasiekti. Caras rokūja Vilhelmą už pugalvį ir nenori su jūmi turėti kokius ar tymesnius reikalus. Biednas Vilhelmas! Net toks Aleksandras III laiko jį už beprotį.

— „Kreuz. Ztg.“, kuri giriąsi turinti isztikimas žinias iš Maskolijos, taip apraszinėja dabar katastrofą po Borkais, kur caras su savo szejmyna netikėtu būdu išsigelbėjo nū giltinės. Tą visą nelaimę buvo isztaisės vienas nihilistas, kuris rolėje virėjo, padėjo vagonė Thomas'o pragariszkąją masziną, tu rinceją cukriaus galvos pavidalą. Tasai virėjas negerai atliko savo darbą, nėsą pastatė ją augsttininką, azūt paguldė ant szono. Padaręs tai, laimingai paspruko į užrubežę, kur dasizinojo, kad visas darbas ant nieko nuėjo. Jeigu maszina būtų buvusi gulszczia padėta, tai visą trukį į dulkes būtų suplaiszinusi ir iš caro szejmynos nieks nebutu iszlikęs. Generolas Seliverstov, kuris Paryžiuje tapė nugalūtas, užsiemęs buvo susekimu to nihilisto ir turėjo jau jo photographiją. Su taja photographija pasisekė tą virėją suimti, ir vokiszkioji valdžia dabar iszdavė jį Maskolijai.

— Vokiečiai dabar turi daug klapato su žiamėmis,

kurias paėmė po savo valdžia Afrikoje. Tų žiamių gubernatorius Soden pradėjo rinkti tenai padotkus ir tūmi taip labai sukelė priešą savę žmones, jogei įvyko abelnas pasikėlimas ir visus vokiečius vietininkai nori varyti iš Afrikos. Tasai gubernatorius sukelė priešą savę ir arabiszkūsius bei indiszkūsius prekejus. Vokiszkioji valdžia negarsina prisiuncziamų jai iš Afrikos žinių, vienok pasikėlimas turi būti didelis, nėsą valdžia rengiasi daug kariaunos nusiųsti į Afriką.

— Austrija. Nekoksai Pranciszkus Schneider su savo pacia tapė prasudytu ant pakorimo Viennos mieste už nudaigojimą devynių jaunų merginų. Szita nelaboji pora parviliodavo į savo namus merginas, zadėdama neva darbą dūti, po kam agrobodavo jas ir nužudydavo. Vyras priegtam dar nūgedindavęs jas pirm nudaigojimo.

— Maskolija. Badas — tai skaudžiausias smugis, kokio Maskolija dar niekad nemėgino. Kokios bus pasekmės szito tikrai pasibaisėtino stovio dalykų — apie tai sziądien negalime būti pranaszais, tūmi labiaus, kad maskoliskieji laikraszcziai, po cariszkąja cenzura iszejnantieji, nedang ką apie badą raszineja. Jie garsina tiktai sausus faktus apie neisztikimumą urėdininkų ir tt., nepalytėdami polytikiszkųjų pasekmių, kokias jau dabar badas gamina. Tasai badas grėsia Maskolijai iš diejų pusių: po jo įtekme susitvirtina revoliucijiszkai gaivalai ir plėtojasi stiprus vidurinis bruzdėjimas; iš kitos gi pusės gangrenūja jisai ekonomiszkąją, finansiszkąją, militariszkąją, o su tūmi drauge ir polytikiszkąją valstijos galybę. Sziaudyksztė bėda Maskolijoje nepriguli prie

skaitliaus tų tautiszkųjų nelaimių, kurios perėję nepalieką po savės didelių pėdsakų; priešzingai, ji yra chroniszkąliga sziaudyksztės sistemos Maskolijoje. Taip sprendžia visi tie žmonės, kurie maskoliszkus dalykus giliai isztyrę yra. Badas, kuris siauczia vaisingiausiose gubernėse, išdalies įvyko dėlėi blogo meto, t. y. baisingos sausos, kuri vieszpatavo nū Siberijos iki Padolijai, bet iš didesnės dalies jis įvyko dėlto, kad žiamė Maskolijoje jau visiszkai nualinta. Nū to jau nėra jokio greitai veikianczio vaisto. Jeigu kitas metas būtų ir vaisingiausias, tai ir tada žmonių buvis nepasigerins, kadagi jie gyvulių jau neteko, o jeigu kas dar pasiliko, tai iki pavasariui nudvės. Kūmi tas milžiniszkas trotas numaldauti — nieks neiszmano ir rodos dūti nemoka. Maskolija iš tikro stovi baisiame padėjime ir neperdesime sakydami, jogei gyvename prieszdienyje didelio pervėrsimo, kurio pasekmių nieks dabar įspėti negali. Negalimas daigtas yra iszmaitinti 30 milijonų žmonių, o priegtam Maskolija szarvūjasi, lyg kad ant rytojaus karę apskelbtų norėtu. Dėl to dalyko neiszteks turtų Prancūzijos ir Anglijos. Maskolija visūmet buvo biedna szalis, o sziaūdien pazardinta tapė į baisiausią vargą. Niekas geriaus nepažista Maskolijos stovio už Visznegradzkį, kuris turi apmokėti visus valstijos kasztus ir reikalus; jis tai žinoti, jogei tolesnis ginklavimasis yra ironija, kuri baisingai atsikerszinti gali. Maskolija, nenorėdama nusiversti į prapūlenę, ant kurios kranto stovi, turi sumazinti armijos kasztus ir užvesti kaip viduryje, taip ir užrubežyje, tikrą taikos polytiką, o taipogi paliauti tikejimiszkąją bei tautiszkąją persekiojimą, kuris tramdo ekonomiszkąją szalies pasikėlimą.

— Pasitvirtina paskala, jogei tulų gubernių gubernatoriai apturėjo nū valdžios paliepimą apsaukti taip vadina-
mą „apgulimo stovį“ savose gubernėse. Iš to galima su-
prasti, kad žmonės jau pradeda
pasistoti prieš valdžią.

— Maskolių valdžia pasirį-
žo uždaryti visas katalikų
bažnyčias Pagiriuose ir Vali-
nijoje.

— Bialoviežo pusščios gilu-
moje atrasta tapė naujokynė
nihilistų, persirėdusių į sodie-
čius, kurie turėjo ten įsitaisę
bombų dirbtuvę ir knygų
spauštuvę. Suimta keliolika
žmogysčių abiejų lyčių.
Tarp suimtųjų randasi vienas
diktas nihilistas, buk prigulė-
jęs prie nugalabyjimo Alek-
sandro II.

— Didysis kuningašktis
Konstantinas Nikolajevič,
dėdė caro Aleksandro, o tėvas
Graikijos karalienės, pasimirė
užperioje nedėlioje.

— Officializkasis laikraš-
tis „Journal de St. Peters-
bourg“ padūda sausą žinią,
jogei Hurka atsitraukia nū
Varszavos general-gubernato-
riaus ūrėdo. Kiti maskoliz-
ki laikraščiai taipogi nieko
nepaaszkina tame dalyke.
Vienok užrubežiniai laikraš-
čiai, o įpatingai Vienniszkiai,
visaip kaip tą Hurkos prasha-
linimą matūja. Czion padū-
dame nūmonę laikraščio
„Wiener Allgem. Ztg.“, kuri
rodosi mums, yra tikriausia:
„Priešasčių pavarymo Hur-
kos nereikia toli įieszkoti.
Jos yra žinomos Lenkijoje vi-
siems. Antai Hurka neseniai
buvo gavęs paliepimą isztirti
apie javų užderėjimą Lenkijo-
je ir aprokūti, kokią pagelbą
dėl tos szalies reikės dūti iš
valstijinės skrynios. Pasi-
remdamas ant melagingos sta-
tistikos, o taipogi norėdamas
pasigirti, jogei pavestas jo už
žiurais krasztas žydincizme
stovyje randasi, Hurka nura-
zė į Peterburgą, jogei Lenki-

joje netik kad nėra bado,“ bet
dar galima bus iš jos gabenti
javus į Maskoliją. Vienkart
su tūmi valdžia klausinėjo
įvairių korporacijų apie stovį
dalykų ir apturėjo atsakymus
visiszkai priešingus general-
gubernatoriaus raportui.
Anot tų atsakymų Lenkijai
gresia toks pat badas, kaip ir
Maskolijai, ko dėlei valstijinė
pagelba bus reikalinga labai
dideliame apėmyje. Caras
tada pasiuntė paslaptinę ko-
misiją į Varsavą, kuri patvir-
tino melagystę Hurkos rapor-
to. Prieš pat maskolių ka-
lėdas Hurka gavo asztrų
nubaudimą ir paliepi-
mą „iszsiteisinti. Kokios
buvo pasekmės to iszsiteisini-
mo, pranesza apie tai „Journal
de St. Petersburg“.

— Lenkijoje atsirado dide-
lės gaujos maskolizskų vilkų,
kurie vietiniams gyventojams
labai daug gyvulių sudrąsko.
Tie vilkai pereina ir per pru-
siszkąjį rubežių, nepaisindami
ant prūsų įstatymo, uždrau-
dziančio perėjimą rubežiams
be paszporto, ir ten ne vienam
jau ukininkui padarė bledį.

— Afrika. Nesmagios nau-
jienos pareina iš szito pas-
viečio. Tauta, vadinama da-
homiečiais, ipūlė į prancuzų
naujokynes ir nuterėjusi jas
nugalavo gyventojus. Bet
negana dar to. Raszo dar,
butent vienas dahomiečių ka-
ralius padarė su Kongos vals-
tija (prigulinezia prie Belgi-
jos karaliaus) suderybas dėl
pristatymo jai vergų. Tulas
vokiszkas prekėjas vietovėje
Widach tarpininkauja toje
prekionėje. Neseniai jis par-
davė 1000 negrų už 250 tuks-
tanczių markų. Europos vals-
tijos giriasi, buk jos lenda į
Afriką dėl platinimo civiliza-
cijos ir naikinimo vergybos,
o czion dabar pasirodo, jogei
tulos isz jų paczios taja pre-
kyba užsiima. Nėra padyvo,
kad Afrikos negrai ginasi nū
tokios „civilizacijos“.

Sukiuržimas žmonių veislės.

Daniszkasis laikrasztis
„Tilskueren“ patalpino rasztą
Dr. Hanso Kaarsberg'o, kuri
verta perskaityti įpatingai
tiems, kurie mislyja, jogei ci-
vilizacija kenkia žmonių gero-
vei.

Jeigu civilizacija ir kultura
isztikro butu bėdingos dėl
žmonių gerovės, tai tarp tų
tautų, kur primityviszkoji
nožmybė klėsti ir kur civiliza-
cija tapė užgesinta pacziamė
lopszyje, turētu vieszpatauti
sveikatnumas ir pasikakini-
mas daug įzymisus, negu tarp
civilizacijos vaikų, kuriūs tuli
giesmininkai apraudojo isz
priešasties pasibaigimo ant vi-
sados senoviszkųjų auksinių
laikų. Pasidėkavoiant tiems
giesmininkams ir novėlistams,
nekurie isz mus isztikro ėmė
mislyti, jogei sukiuržimas
žmonių veislės yra jau pripa-
žinta buitį ir jogei universi-
tėtai ir visokios mokslainės
pagalios pasirodys esą velnio
auklincyziomis.

Dr. Kaarsberg priguli prie
burio tų vyrų, kuriems nesi-
nori tikėti į sukiuržimą žmo-
nių veislės, arba kurie bent
kulturą nepaskaito už priešas-
tį tojo. Dėlto, idant į smul-
kius szapus sumusztį žverno-
jimus priešziunkų kultūros,
parodant, kad tarp necivilizū-
tų veislių yra tiek pat ligų,
nepasikakinimo ir vargo, kiek
tarp civilizūtiųjų, jis nuvyko
į žiamę kalmukų — veislę
žmonių labai mažai pažįstama,
abejotinos kilties, visiszkai
netaszto charakteriaus, ir gy-
venanti szaltūse ir apnūgėju-
siuose Maskolijos tyrūse.

Daugelis mokslinczių jūs
skaito už atžalą nožmyjų ir
baisingųjų hunų, bet tam pa-
tys kalmukai priešzin si.
„Mės ne hunai, mės kalmukai!“
Regisi yra szioikia-tokia gi-
minysta tarp jų ir hindusų
bei kynų.

Kalba jų mongolizska, rasz-

tas tibėtiszkas, drapana pane-
szi į kyniszką. Žiamė kalmu-
kų yra tuszczia.

Galima pervaziūti szimtus
verstu per tyrą, nepatėmyjant
nei vieno akmens, nei vieno
medelio ar žalio taszko dėl
pailsinimo akių. Vien tik
aplink vokiszkasias naujoky-
nes ir apie kelias geresnės lū-
mos kazokų „stanicas“ galima
patėmyti mažyčius sklypelius
su nuskurdusiais rugiais.
Viskas kitas yra viena jūda,
tuszczia, pilkai — ruda pusty-
nė. Rytmeccziai, vakarai ir
naktys gali buti szviežus ir ta-
ri savą grožybę, bet per liku-
sią dalį dienos vėjas užia per
tyrą. Gusiais kepinauciai
karsztas, gusiais szaltas, kaip
ledas. Dangus su žiamę yra
suvienytu debesiais smulkiau-
sių dulkių. Kada „szilima
papuczia“, kraujas sunkiasi
per odą sukiuržusių arklių,
apdengtų su kruvinais sza-
szais, o musės ir visoki vaba-
lai kelia sav pūtas ant jų.
Sekantį rytą užstoja tropikis-
kiejie lytus. Tyras užsisemia
vandeniu ir tampa nepereiti-
nu. Staigu vėliuk praszvinta
debesiūse saulelė, vėjas paky-
la isz naujo ir dulkės veliau
pradeda savo szokį, po to vėl
tytus ir taip toliau *ad infini-
tum*.

Kalmukas yra akyvu miszi-
niu, kas atseina karaktorians.
Jis yra užsidegelis, gaszlus,
atviras — paprastai myliotis
vyras, nors pati yra jo vergas
ir apsunkinta darbų naszta.
Apgavysečių lytiszkūse daly-
kūse tarp paczios ir vyro ne-
atsitinka, ir neženota mote-
riszkė visados yra nekalta.
Paleistvystės daug recziaus
tarp kalmukų atsitinka, kaip
tarp kulturūtų tautų, o jeigu
atsitinka, tai tik tarp pacziū-
tų. Neisztikimas vyras pas
jūs, kaip ir pas mus, yra su-
dyjamas daug lengviaus, kaip
neisztikinoji pati, kuri, pagal
seną mongolizskąjį įstatymą,
tampa pririszama prie ūdegos

lūkinio arklio ir paleidžiama į tyrą. Kalmukas yra labai svetingas. Svecias ir sveczio daigtai visūmet yra be pavojaus kalmuko sąžatoje. Vienkart jis yra nagūtas grobikas ir nepataisytinas arklevagis. Iš prigimimo pavalnas ir gerasirdis, jis vienok yra nožmus, kada susižintas. Kaip kareivis, jis yra drąsus ir kantrus, nors, kasdieninėse savo išlygose, jį galima pamatyti tinginiu, lengvai apgautam ir dažnai pabaigtu bailunu. Užmuszėjystės yra nepaprastu daigtu tarp kalmukų. Tacziaus toki dalykai, kaip ana palikimas nelaimingų sutvėrimo dėl pastipimo tyrūse, yra labai skaitlingi. Tokiūse atsitikimūse kalmukas nusiplauija rankas, atvangiai tardamas: „Dievas padarė tai!“ Kaip tarnas, jis yra ištikimas ir prisirizšas. Sziap greitas ir gudrus prie pavogimo, jis yra kantrus-sargas daigtų, iš geros valios į savo apieką paimtų. Jis yra pastebėtinai edrus ir mėgsta asztrius gėrymus.

Toks tai yra kalmukas — iszkaly nematęs Adomas, palyginant su mumis. Iš visų szalių žiurint — jis neiszirodu labai blogu. Ką negalima butu iš jo padaryti, nusiuntus jį į iszkalą, padėjus į tinkamą klimatą ir įtraukus į visątiną sviato progressą!

Skaitytojas neturi vieryti į blėdingumą civilizacijos iš tos priezasties, kad Dr. Kaarsberg atrado taip mažai žmogūdyszių, ligų, o tiek daug pasikakinimo necivilizūtoje kalmukų žiameje. Jis turi tik vieryti, kad kalmukai butu puikia medega dėl civilizacijos darbo, jeigu tik jie pasiđutu jai. Bet kadagi kalmukas bėga nū jos, užtai jo veislė iszmirsza — be abejonės iš priezasties trukumo geradaringos civilizacijos įtek mės.

Dr. Kaarsberg suteikia pil-

ningas žinias apie sveikatnumą kalmukų žiamės. Be abejonės ten butu prasta dėl musų daktarų vieta — džiova, bronchitis, reumatizmas, padagra, epilepsia, anaemia ir tolygios ligos yra ten nepažistamos. Drugiai vienok yra labai smarkus, o jūdosiis rauplės nūlatai siauczia. J. A.

Pragaisziinta siela.

(Parasė Szedredin's *).
... Pragaiszo Siela**).

Vienok niekas nepersimai nē. Gatvės ir teatrai buvo pilni; žmonės bėgiojo su reikalais; niekas nepatėmyjo, jogei truko tulo tono žmogiszo koje orkestroje. Prieszingai, Jaugeliui žmonių rodėsi esą linksniaus ir lengviaus. Nieks dabar jų nesulaikė... Buvo laimingi ir rodėsi visiszkai nepasaugeo — Sielos pragaiszimo.

Siela pragaiszo netikėtinai... akimirkoje. O po draug ir visi jos grauzimai ir iszmėtinėjimai. Nieks jau dabar netėmyjo ant žmonių blogų darbų. Kiekvienas rapinosi tiktai apie savo labą. Piktadėjystos ir grobiai kiek vienam rodėsi esą — prigimtu gyvenimo mieriu.

Tūm tarp Siela apdriskusi, sumindziota gulėjo ant plataus kelio. Praeiviai

*) M. Szedredin (tikra jo pravardė Saltikov) yra, buvo ir be abejonės pasilikis ant visados didžiausiu maskolizsku satyriku. Su aitrausiu iszjūkimu skalbė jį ir skalbia nedorybes suvo vientaucių, netikimą jų įprocių, visątiną isztvirkimą, o pagalios ir pacią valdžią. Forma jo satyros yra taip puiki, o ironija dažnai taip nepatėmytina, jogei labai tik retai cenzura pasidrasindavo gadinti jo rasztą. Vienok paskutiniūse reakcijos metųse, jau po to kaip szintai Szedredino satyrų tapė paleisti tarp žmonių, valdžia iszgabenjo jį ant Kaukazo. Ir tenai garsingasis satyrikas nepaliauja raszineti. Czion padūdame prabą jo raszinio.

**) Siela — sąžinė.

spjaudė ją; daugumas klausinėjo: kaip tokia bjaurybė baltoje dienoje tokioje pagarbioje vietoje gali gulėti?

Dievas žino, kaip ilgai butu gulėjusi ten Siela, jeigu ją nebutu pakėlęs koks ten girtūklis. Užpiltomis akimis žiūrėdamas, mislyjo, kad tai kokia mazgotė, už kurią gaus stiklėį degtinės.

Paėmė ją... Ir toje valandoje sudrebėjo, tarytum jį palytėjo dueziansia elektrizska srovė. Apsidairė savo nubalusiomis akimis aplink. Regimai iš galvos jam garavo spiritas... Pamažu jam pradėjo ateiti į galvą supratimas, jogei yra netikusin girtūkliu.

Iš pradžių jautė tiktai baimę, aklą baimę, tarytum pries jį stovėjo kas-žin kokis bailsingas pavojus... Paskui pasirodė jam, jogei tarytum kas jį prislėgė, sutrynė, szirdyje pajuto asztrų skausmą. Stai-gu atsiminė apie savą pasibaisėtiną praeitę. Rodėsi jam, lyg savo viduriūse turėjo kas-žin kokį žiaurų sudžią, kuris jo klausė: Koks tavo gyvenimas? Kodėl jį pragaiszinai? Kodėl paskandinai savo teisingumą degtinėje? Kodėl tapiai gyvuliu...

Girtūklis negalėjo ilgiaus isztvivoti to baisingo Sielos grauzimo. Sustojo ant vidurio kelio ir pradėjo iš visos koserės verkkti, kriokti kaip liutas!... Geri žmonėsėjo pro szalį ir jūkėsi, mislydami, kad tai iš nusigėrimo daro. Vienas ant jo uzriko:

— Nustok, girtūkli...

— Bet asz negaliu, negaliu... Neturiu tiek pajėgų!

Gauja sukratojo dar garsiaus, nēsa nežinojo, kas tai yra Siela ir kaip didelė yra jos kankinimai. Pagalios girtūklis tarė pats sav:

— Ne... Asz turiu nū jos nusikratyti. Be to prapūlęs esmi.

Norėjo trenktį Sielą ant gatvės, bet toje akimirkoje

atsirado policiantas ir pasakė ruseziai, pakeldamas į virszų pirsztą:

— O... Iszsižiuri man, lyg kad norėtum iszmesti kokį revolincijiszką rasztą. Dūdu tav rodą — imk kojos už diržo.

Girtūklis kūmi veikiaus paklausė tos rodos. Apsidairydamas nubėgo kūmi greičiausiai į kareziąmą, užlaikomą vieno jo seno pažįstamo, tulo Prokoficzo. Įeidamas į vidų akylai apsidairė. Kareziamoje nebuvo nieko, o Prokoficzius miegojo už stalo.

Įėjęs ant galų pirsztų į kareziąmą ir neprikeldamas iš miego szinkorių, įkiszo jam į ranką Sielą ir iszbėgo.

Szinkorius vienoje akimirkoje pabudo. Iš pradžios ant valandėlės tarytum apako; puskui ant viso kuno pajuto szaltą prakaitą.

Iš sykio jam toktelejo į galgą, jogei jo reikalas nēra tvarkoje. Vienok dirstelejęs ant sienos tūjaus persiliudyjo, kad netruksta jam nei vienos popieros — žalios, mėsvos ir geltonos, kuriomis valdžia suteikia szinkoroms tiesą ant apgirdinėjimo žmonių. Dabar jo akis patėmyjo mazgotę, kurią girtūklis įkiszo jam į ranką. Iš sykio ją pažino.

— Ana — suszuko — ta pati Siela, nū kurios per tokį vargą atsikracziau, kada rengiausi užsidėti kareziąmą. Ta pati.

Toje valandoje suprato, jogei mojiuja jam pragaisztis. Mislyjo sav:

— Žmogus reikale stovi... Sztai ateina Siela, ir viskas dingsta; nieko nepasilieka. Ir jau nēra gyvenimo!..

Pradėjo visas drebėti, pabalo, kaip drobė, apėmė jį neiszpasakoma baimė. O tūm tarp Siela kukždėjo jam:

— Ne, mano mielas, nevalna daugiaus apgirdinėti bied-nus žmonelius...

Iš baimės priesz Sielą Prokoficzius pasisaukė ant pagalbos pacią. Arina Ivanovna kūgreciausiai pribuvo, ir pamaciusi Sielą, iš visos gerklės ėmė rėkti:

— Gelbekit!.. Policija!.. Razbaininkai! O szinkorius mislyja:

— O vienok su Siela asz prapulsiu...

Tām tarpu į karežiamą pradėjo rinktiesi svečiai. Vieni reikalavo degtinės, kiti alaus. Vienok szinkorius, azūt pasitiktį jūsius su paprastu mielu nusiszipsojimu, ne tik kad nedavė jiems gėrymų, bet dar su aszaromis akyse darodinėjo, jogei visos nelaimės paeina iš girtūklavimo.

— Kad jus nors po mažą stikliuką išsgertumėte... Bet kur tav! Norite pilnų bosų. Ir kas iš to? Nusigeriate, veda jus į policiją ir dūda po szimtą nagaikų... Pamislykite, broliai, ar tai dėl tokio mierio verta yra atidūti visus sunkiai uždirtbus piningus tokiam apgavikui, kaip asz?..

— Prokoficziau, ar iš galvos išėjai! — snekėjo nusistebėję svečiai.

— Nesistebėkite, mano mieli — atsakė szinkorius. — Žiurėkite, koki gražų patentą aziądien gavau... Gal katras iš jus jį nū manęs paimsite?

Ir rodė jiems Sielą. Bet kiekvienas, kuris tik ją pažino, atbolas traukėsi nū jos.

— Na ir ką su ja darysi? — paklausė ant galo vienas iš svečių.

— Pats eiti tai mislyju... Pasilieka man tik numirti... Kartais ateina man ant mislies sudaužyti visas bonkas, o degtinę iš bosų iszpilti ant gatvės.

Bet czion Arina Ivanovna įikiszo į sneką ir isztarė ruscziai, pakeldama kumszczią, didelę, kaip dyną:

— Pamėgink tiktai...

Per visą dieną Prokoficzius

užsiėmęs buvo tokiomis filosofishizkomis mislimis, ir nors Arina Ivanovna butinai prieszinosi projektui sudaužymo bonkų, tacziaus iki vakarui nepardavė beveik nieko degtinės. Uždaręs karežiamą Prokoficzius tapė net linksmesnis ir tarė į pacią:

— Mano meile, aziądien laimingas... Berods, nieko neuždirbau; vienok Siela yra gryna.

Paskui nuėjo gulti.

Tām tarpu Arina Ivanovna mislyjo. Reikėjo kur nors nudėti Sielą. Be to ant rytojaus reikės iszeiti elgėtauti...

Tatai sulaukusi ryto, Arina Ivanovna atsargiai išstraukė iš po gardžiai miegančio vyro pagalvio Sielą, paėmė per popierą, idant ir ją kartais nepalytētu — ir išsneszė ant gatvės...

Buvo dar gana ankstyba valanda.

Tacziaus jau vilkosi ant rankos policijos pristovas Loviec. Tada moteriszkei atėjo į galvą puiki mislis, ant kurios net pati nusikvatojo. Visas svietas žinojo, jogei pristovas, kaip ir kognas kitas policiantas Maskolijoje, niekad neturėjo Sielos... Na o kad jį taip aprupinti su Siela?

Pamislyta, padaryta.

Arina Ivanovna apsukriai prisigretino prie policianto ir įkiszo jam Sielą į ploszcziaus kiszenių. Pristovui apie tai nei į galvą neparejo.

Pristovas nebuvo pabaigtu razbaininku, vienok, kaip ir kiekvienas policiantas Maskolijoje, jis buvo baisus jūkdarys. Jo akys nebuvo taip labai smilios, nors nūlatas vis szio bei to įjeszkojo dėl praryjimo... Jo rankos nebutu darę didelės piktadejystos, vienok graibstė ir vogė viską, kas tik pasipindavo ant kelio. Žodžiu sakant, buvo tai puiškus kyszių ėmikas ir grobi-

kas.

Staigu tasai žmogus pajuto Sielos iszmėtinėjimus...

Seniaus, kada ateidavo ant rinkos, tai jam rodydavosi, jogei viskas, kas tik esti ant vežimų ir budelese, tai vis jo yra, viską jis gali kabyti ir nesztiesi sav namon, ir dar iszkolioti perkupezius. Dabargi Siela jam snekejo, jogei tai ne jo yra. Niekad dar nejautes buvo tokio jausmo.

Tatai pasikasė akis ir tarė pats į savę:

— Po szimts tukstanczių velnių... Ar tik nesergu!

Prisiartino prie sodieczio vežimo su mieriu pasiimti nū jo, kaip pratęs buvo daryti, tris svarus geriausio sviesto, vienok ranka nenorėjo klausyti... Norėjo kabinti iš kito vežimo paprastą dūklę, dvi riebiausias visztas ir didelį kurkiną, vienok ranka jo, azūt pagauti grobį, mėsžlungizškai sugniauzė pirsztus...

— Kas tai yra? — pats savęs klausinėjo.

Tarsi patrakęs sukinėjosi po rinką, matė daugybę puikių daiktų, geriausias peczenkas ir paukszczius, skanias vaisius, kvepenčius obūlius, geriausius ikrus — ir nieko negalėjo iš to visko pagriebti... Ranka jo visiszkai neklaušė. Kentėjo, kaip myriop prasudytas, o sodiecziai, pamatę, jogei pristovas negrobia, kaip visūmet kad darydavo, pradėjo net iš jo tyčiotis.

Galiausiai pristovas užkėkė tokia daugybe velnių, jogei negalima butu nei suskaičiuoti, ir tarė pats sav: Regimai sziltinę turiu — ir nuėjo į namus.

Duryse jau laukė jo pati, kuri pamaciusi, jogei neparšinesza nei pundų, nei pundelių, nei gurbų, užklauso:

— Kur padėjai?...

— Prisiekiu ant Sielos... — pradėjo pristovas. Vienok pati perkirto jį ruscziai:

— Kur padėjai daigtus nū turgaus?

— Neturiu nieko... — atsakė pristovas. — Prisiekiu ant Sielos...

Pati nedavė jam daugias snekėti. Pirmiausiai pabalo, paskui paraudonavo ir galiausiai suriko nožmiu balu:

— Siela?!... Na tai tegul Siela tav dūda valgyti ir gerti. Asz dėl tavęs neturiu aziądien pietų.

Pristovas, girdedamas tokią kalbą, nuleido galvą — ir gliliai užsimislyjo. Ilgai nemislydamas nusivilkio ploszczį, kurio kiszeniuje buvo Siela, ir pakabino jį ant sienos.

Staigu pasijuto kitu žmogumi esąs.

Didelė drąsa atsirado jo szirdyje. Jokiū budu negalėjo suprasti, kodėl pirm valandos taip geras jis buvo dėl perkupezių. Smurtai pakilo ir suszuko.

— Asz jiems parodysiu!..

Buvo piktas, kaip liutas. Pasirėjo toje pat valandoje eiti ant rinkos — ir viską apdirbti iš naujo. Apsivilkio ploszcziumi, ir...

Staigu pajuto, jogei visa jo drąsa gaiszta.

Tacziaus išėjo, mislydamas, kad tai pereis. Vienok kaip tik nuėjo ant rinkos, Siela vėliuk pradėjo jį kankinti. Atejo jam į galvą, jogei laike savo urėdininkavimo gana nuskriaudė tūs žmonės.

— Reikia jiems už tai atlyginti — mislyjo. — Taip liepia Siela...

Ir isztikro priejo prie vieno muziko ir sakė:

— Te tav penkioliką kapeikų...

Sodietis iszpūtė akis ir stebėdamosi klausia:

— Už ką?

— Už tavo skriaudą...

Pristovasėjo sav tolyn, visur dalindamas savo piningus. Ant galo, kada jau neliko kiszeniuje skatiko, atėjo jam į galvą mislis, jogei butu ge-

Kur padėjai daigtas...
 is?
 Neturiu nieko...
 pristovos. — Prieš
 elos...
 nedavė jam daigtas...
 eti. Pirmiausiai pažiūrė
 i paraudonavo ir galvą
 iriko nožmiu balsu:
 Siela?!... Na tai...
 elą tav dūda valgyti...
 Asz del tavo neturėjau
 en pietų.
 stovas, girdedamas...
 , nuleido galvą — ir galvą
 islyjo. Ilgai nematė
 nusivilko plonumą...
 kiszeniuje buvo Siela...
 abino jį ant sienos...
 igu pasijuto kitur...
 esys.
 lele drąsa atsidūrė...
 je. Jokiū būdu negalėjo
 uprasti, kodėl pirmas
 taip geras jis buvo...
 pezių. Smurtai patalpo
 zuko.
 Asz jiems parodėsi...
 zo piktas, kaip ligonin
 20 toje pat valandą
 it rinkos — ir viską ap
 isz naujo. Apvilkė
 žumi, ir...
 igu pajuto, jogei rimas
 gaiszta.
 ziaus isėjo, mislyd
 sad tai pereis. Vienas
 ik nuėjo ant rinkos, Se
 iuk pradėjo jį kankinti.
 jam į galvą, jogei laiko
 urėdininkavimo gaus
 iaudė tūs žmones.
 Reikia jiems už tai st
 i — mislyjo. — Tai
 Siela...
 sztikro priešo prie vien
 o ir sakė:
 Te tav penkioliką kape
 ietis iszpūtė akis ir sta
 osi klausia:
 Už ką?
 Už tavo skriaudą...
 stovas ejo sav tolyn, ri
 lindamas savo pinigais.
 alo, kada jau neliko ti
 je skatiko, atėjo jam
 mislis, jogei butu g

rai apiekvatėsi vargūliais, kokių daug iszalkusių, nuskurusių, nuszalusių godžiai žiūrėjo į skanius vaisius ant turgaus. Suszaukė jūs visus į kruvą ir sako:

— Einam, geri žmonės, pas maną... Pavalgydinsiu jus, pagirdinsiu ir suszildysiu.

Nors geri žmonės gerai žinoje, kad tai yra tik „pečenka“ isz pristovo szalies ir kad isz tikro jis jūs veda į kozą už koki žezinotiną praszengimą, vienok nusivilko paskui jį... Ką daryt! Vyriausybė liepia.

Apsiriko vienok szį sykį. Pristovas, azūt, vesti jūs į kozą, nusivedė į savo namus. Galima suprasti nusistebejimą pristovienės, kuriai paliepė tūs visus žmones priszerti.

Norėjo jau isztaisyti jam pirtį.

Vienok staigu... viskas persikeitė. Pristovas nusivilko ploszczę — ir isz sykio tarytum jam nū akių ukai nukrito. Apsidairė ir aplink savęs mato kupiną burį nuskurusių, nuvargusių žmogysčių.

— Ką czion veikia tie skursnos? — suriko staigu nožmiu balsu.

— Pats jūs parsivedei, idant dūti ką valgyti... — atsakė giliai nusistebejusi moteriszke.

— A, girtūkliai, vagys, ant tikristai!... suriko policijos urėdininkas, varydamas „nuskurdelius“ nū kiemo ir pavytodamas jūs ant kelionės — drutomis kumszcziomis.

Po tokio pasielgimo pristovienė parėjo ant persiliudymo, jogei su jos vyru yra blogai... Jis pats tai suprato ir sako jai:

— Neleisk sziačdien manę isz namų. Nežinau, kas man darosi, galiu pridirbti haisių paikysečių...

Tada pati nuredė jį, paguldė į lovą ir davė atsigerti ko ten karszto. Paskui pagal savo įprotį pradėjo griostiesi jo kiszeniuose. Sztai ploszcz-

cziaus kiszeniuje užtinka bjaurią, purviną mazgotę. — A, tai Siela — suriko persigandusi moteriszke — dabar jau viską suprantu... Tai buvo darbai tos netikusios Sielos!..

Tada pasirijo nudėti kur nemėgų radinį ir po trumpo apmislyjimo paėmė voką (kupertą), idėjo į jį mazgotę, o ant virszaus pafaszė: „Jomylistai ponui Goldmanui“. Tada atsiduso ir tarė:

— Toksai turi geriausius peczius... Geriausiai su ja dūs sav rodą.

Goldmanas, žydelis isz gimimo, pravoslavnas isz reikalo, didelis Maskvos piningų czius ir bankierius, sėdėjo sav prie pietų, tarpe brangios pamilijos, kada atėjo gromata.

Prieszai Goldmaną sėdėjo deszimtmietis sunelis ir jau mislinėjo apie bankines operacijas, szale septynmetis vaikiszczias laužė sav galvą apie tai, kas yra geresnis rublius ar szimtas kapeikų, toliaus tik ką dar pagimdė mergiszczia ant motynos kelių kėlė rankutes prie auksinės rinkutės ant motynos rankos.

Vienu žodžiu, Goldmanas buvo laimingas žmogus.

Tada tarnas padavė jam gromatą ant sidabrinio torieliaus. Kaip tik Goldmanas atplėsė voką ir pamatė kas jame yra. tapė labai nerviszkas.

— Kam man siunczia tokį daigtą? — suszuko, visas drebedamas.

Sunku aprasztyti visas kanczias, kokias turėjo Goldmanas toje paminėtinoje dienoje. Užteks pasakyti, jogei tas žmogus, ant pažiuos taip silpnas ir pavargęs, kentėjo baisiausias kanczias, vienok nemislyjo iszsziačdėti mažiausio piningelio vardan Sielos.

— Tai nieko... sznekejo į paczią valandose didžiausios kanczios — laikyk manę asz triai... Jeigu tav liepsiu

atneszti piningus, tai noklausyk. Geriaus numirti...

Vienkart mislyjo, kokiū būdu butu galima jam iszeiti isz szito nelemto padėjimo. Ir atsiminė, jogei neseniai priszadėjęs buvo dūti dovaną labdaringai įrėdnei, kurioje tulas generolas, jo geras pažistamas, buvo perdėtinis. Atsargiai su repliukėmis iszėmė Sielą isz voko, idėjo į kitą, pridėjo szimtrublinę popierelę — ir nubėgo į generolo namus.

— Sztai mano mažytė auka del tamistos įrėdnės — pasakė padėdamas voką ant stalo.

Po to greitai iszbėgo isz generolo namų. Vakare visai užmirszo apie savas kanczias — ir per visą naktį ramiai svajojo apie drąsiausias piningines apgavystes.

Taip keliavo Siela isz rankų į rankas, visur paniekinama ir persekiojama. Pagalios susimylėjo ant jos vienas geresnis žmogus. Paėmė Sielą ir tarė:

— Idėsiu tavę į kudikio krutinę... Gal kada ateitė je bus isz jo teismus žmogus, jeigu tik pirm to netaps — vagiliumi.

Isz Visur.

New Yorko parsamos namai ir jų įtekmė ant vaikų. — Susineszimai su kitomis planetomis.

† Kudikystė, perleista paleistuvingose apystovose, atitraukia žmogų nū dorybės kelio, kūmet gera įtekmė mažose dienose atsiliepta ant viso žmogaus gyvenimo. Szitokiose aplinkybėse yra labai akyva tyrinėti vaikų gyvenimo apystovas didelėse miestuose, kuris tyrinėjimas yra tū mi dar reikalingesnis, jogei tik per praszalinimą piktų įtekmių gyvenime piktadejystės ant svieto tampa pamažinamos.

New Yorko mieste 1890 m. buvo 163.712 vaikų, neturinčių 5 metų amžiaus, gyvenančių parsamos namuose.

Isz visų to amžiaus vaikų ten buvo 182.000 · tokiu būdu 90% visų vaikų gyvena parsamos namuose. P. Riis, autorius kningos „How the Other Half Lives“, szitaip apraszo New Yorko parsamos namus: „yra taj paprastai didelis plytinis triobėsis, nū keturių iki szeszijų tožių augsztas, dažnai su kokia krautuve pirmoje tožėje, kuri, kada buna užimta saliuonu, turi szonines dureles dėl vigados to namo gyvento jų ir dėl iszsvengimo nedėdienio įstatymo. Keturios pamilijos gyvena kožnoje tožėje, o koznas gyvenimas susideda isz vieno arba dviejų tamsių miegotuvių ir vieno szviesaus rumelio, 12 pėdų ilgio ir 10 ploczio. Namų trepai kūne visūmet yra tamsūs, viduryje triobėsio; joks namų pravėdinimas nėra galimas, kadagi vieną pamiliją nū kitos perskiria tiktai plona sienelė. Kiemo užpakalis dažnai yra užimtas per kitą namą, trijų ar keturių tožių augsztą, su dviem pamilijom kožnoje tožėje“. Blogumas gyvenimo szitokiūse namuose yra visiems zinomas, bet nedaugelis žino, kokių blogą įtekmę daro toksai gyvenimas ant mažų vaikų.

Susikimszimas žmonių yra pirmasis piktas. Vyrai ir moterys susigruda czionai, tarsi gyvūliai prietvartėje. Nekuriose miestuose dalyse ant keturkampos mylios gyvena 330.000 duszių. P. Riis prieda pavienius atsitikimus, kur dviejūse anksztūse kambareliūse tilpo tėvas, motyna, 12 vaikų ir 6 stalauinkai. Devynios žmogystos gyvena kambaryje, užimancziame 10 keturkampų pėdų. „Sveikatos Komisija“ atrado viename name 58 kudikius ir 38 vaikus daugiau kaip 5 metų senus; kitame 101 suaugusių ir 91 vaiką. Mandagumas tokiose kamszose yra negalimu daigtu; cziuinumas taipogi.

Per tai šitie žmonės, priversti kaip gyvuliai gyventi, nusileidžia intelektualizškai ir doriz-kaisulių gyvulių. Kudikiai kenczia nū trukumo pravėdi-nimo, nū ligų ir blogos paveiz-dos. Bet dar vienas piktas pri-sideda prie to visko, o tūmi yra parsamdos namų darbas. Nū ankstybiausio amžiaus, kada kudikis jau pakelia adatą, jis yra vartojamas dėl uždūrimo piningų. Jokis įstatymas ne-gali apginti jį nū to darbo ir nusiūsti į mokslo, kada tē vai to nenori. Pagalios jeigu tėvai ir norėtų leisti savo vai-kus į mokslo, tai vienok sūdi-dien New Yorke dėl visų jų neisžektu vietos. Yra izs-rokūta, jog jeigu visi vaikai nū 5 iki 14 metų praszytusi į mokslo, tai dėl 84.000 ne-butu joje vietos. Ulyczios ir salionai yra neisžventinomis izseigos vietomis dėl sūzų ne-laimingų vaikų. Namai dėl jų yra pragaru, ir idant izs-trukti nors ant valandėlės izs-to purvyno, vaikas izsbēga ant ulyczios. Czion jis susi-tinka su savo vienmeciais draugais ir su senesniaisiais, jau izstvirtusiais ir pasileidu-siais. Vaikiszečiai ir mergisze-cios greitai izsšimoki-na nū jų paleistuvystės ir pik-tadējystės. Toliaus pačina salionas. „Įstatymas, uždrau-dziantis pardavinėti apsvaigi-nancejus gėrimus vaikams — sašo p. Riis — yra taip jau pagūdijamas parsamdos na-mūse, kaip ir įstatymas, už-draudziantis mažus vaikus vartoti prie darbo“. Vaikai greitai paprahta lankytiesi po salionus, o izs ten jau tiesus kelias į paleistuvystės ir pik-tadējystės urvus.

† Camille Flammarion lai kraszytyje „Arena“ patalpino straipsnį, su užgalviu „Nauji atradimai ant dangaus“.

Flammarion su didžiausiu pagyru atsiliepia apie moteris, kurios pasisžvencia jo numy-lėtam mokslui. „Moterys tu-

ri giliausią meilę dėl visko, kas tik yra prakilnas ir dide-lis, dėl visko gražaus; jos ar-cžiaus prisigretina prie jiesz-kinio ir nesidūda savę prislēg-ti tam prekybiniam stacziō-kiskumui, kuriūmi taip daž-nai atsižymi vyrizskoji intelli-gencija. Moterys palipa augszeciaus, patėmyja toliaus, gyvena augsztesnėje erimėje ir globia mokslą paaukauda-mos savę jam“. Moterys as-tronomai yra garesnės už vy-rus dar tūmi, kad jos turi vaiskesnes akis, kurios daug geriaus patėmyja mažiausias smulkmenas prie tardymų. Szita buitis praktizškai yra suvartojama didelėse observa-torijose, kur visados yra užlai-komos merginos dėl skaitymo observacijų.

Toliaus Flammarion raszo apie ponią Guzman, kuri pri-siskaicziusi jo rasztų, užraszė 100.000 frankų Prancuzijos Institutui kaip dovaną tam astronomui, kuris izsras budą susisžnekejimo su bet — kokia zvaigžde. Institutas, gudrus kaip žaltys, priėmė tą užraszą su tokia izslyga, kad procen-tai nū tų piningų bus suvarto-ti ant kitokių tyrinėjimų. Ponia Guzman, užraszydama tās piningus, turėjo ant mis-lies planētą Marsą, kur „ran-dasi sausziamiai, marės, salos, upės, pussallai, atlajos, szalti-niai, debesiai, tvanai, lytus, sniegas, ziema, pavasaris, va-sara ir rudū, dienos ir naktys, rytmečiai ir vakarai. Nėra nieko apjūktino tos ponios užmanye, ir įvykdinimas jo-rasi yra dar lengvesnis, kaip izsradimas telephono ir pho-nographo, photophono ir ci-netographo“. Užmanta yra susisžnekėti su taja planeta prie pagalbos geometrizskųjų figūrų. Trikampis, ar skritu-lis, ar keturkampis, turintis 13 kilometrų ilgas szalis, butu matomas nū mėnulio pavir-sziaus. Jeigu mēs patėmytu-mėme ant mėnulio trikampį

persimainantį į keturkampį, o į kelis mėnesius potam tas keturkampis taptu perkeistas į skritulį, tai, zinia, turėtume me pamatą mislyti, kad ten randasi intelligentizskos esy-bės, pažistanczios geometrijos mokslą. Tada nieko kito mums nepasiliktu daryti, kaip tik atsakyti ant tų signalų... Mėnulio gyventojai parodytu mums trikampį; mēs pastu-nytume czion dvigubai dides-nį. Tie parodytu skritulį; mēs pamėgdziotume jį.

„Geometrija yra vienokia pas gyventojus visų svietų; du ir du visur padaro keturis, o suma trijų trikampio kampų yra lygi dviem tiesiems kam-pams kaip ant žiamės, taip ir danguje. Ženkla, siuntinė-jami tarp žiamės ir mėnulio, nebutu nei taip sunkus dėl su-pratimo, kaip aigypstizskiejie hieroglyphai, perskaityti per Champollioną“.

Vienok susisžnekejimas su mėnuliu negali įvykti izs-tos prastos aplinkybės, kad ten, sako, nėra gyvų sutvėri-mų; užtaigi mokslininkai nu-kreipė akis ant Marso, kur visos izslygos tinka dėl gyvio. Vienok Marsas yra atitolintas nū žiamės per 52 milijonu geogr. mylių, kūmet mėnulis tik per 240 tukstanczių; tokiu budu dėl padavimo ženklo Marso gyventojams reikėtu mūsų trylikos kilometrų sig-nalą tokioje pat proporcijoje padidinti. Ant tokio ženklo Marso gyventojai, jeigu tik jie bus pasiekę lygų su mumis laiptą astronomizskame zi-nojime, be abejonės mums atsaką dūs.

ja.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— Amsa, Mich. Atvaži-vės izs Manistee į Michigano girias, radau ten du lietuviu dirbancezių; per nanjus metus, pamėtę giriose darbą, izsvažiavome į Iron Mountain, kur gavome darbą kasyklose.

Sausio 8 d. užsiliejo kasyklos ir į 15 minučių buvo pilnos vandens. Szeszi szimtai dar-bininkų liko po žiame ir tarp tų 4 lietuviai prigėrė; trijų nepažįstu, o vienas bus metai, kaip atvažiavo czion izs Pen-sylvanijos; jo pravardė Jo-nas Blonskis, turi Pennsylvanijoje tikrą brolių ir daugiaus giminių; paeina izs kaimo Baltruszių, Pilviszkių para-pijos. Liko skrynja ir auk-sinis dziegorelis, už 57 dol. pirktas; priegtam turi dar už-dirbės pas vieną kompaniją 60 dol., o pas kitą 29 dol. Jeigu giminės nori žinoti apie jo myrį, tai tegul raszo ant mano adresso: Mr. August Baronas, Amsa, Mich.

A. Baronas.

— Mt. Carmel, Pa. Mūsų miestelis randasi gražioje tarpkalnėje tarp Shamokin ir Shendoah. Miestelis ro-kūja gyventojų apie 9 tusk-tancezius. Czia nėra kifokių darbų apart anglinių kasyklų. Dėsimts metų tam atgalios czion buvo tik 3 tukstancziai gyventojų, o lietuvių tūm lai-ku buvo tik 15 duszių. Dangu-siausiai miestas pasididino 1883 m., kada du nauju ang-liniu fabriku dasidėjo. 1887 m. jau atsirado czion lietu-viszka savitarpinė pagalbos draugystė po vardu Sz. Petro ir Povylo, sūdi-dien ta draugys-tė turi arti 70 sqnarių. Czion apart sunkiai dirbancezių, ran-dasi ir vertelgų lietuvių; du laiko krautuves valgomų daigtų, o du kareziamas, ir visiems jiems gerai einasi. Lietuviai savo tarpe gražiai sutinka, provų ir musztynių mažai girdėti.

Czion randasi pusėtinas skaitlius lenkų, daugiausiai izs Prusų paeinanczių. Leu-kai turi savo bažnyčią nū 1877 m.; 1887 m. jau bažny-czios skrynioje buvo 300 dol. ir visos skolos izsmokėtos, ži-noma, su pagalba lietuvių.

Sausio 8 d. užsiliejo
ir 15 minučių buvo
vandens. Szezi
bininkų liko po žemės
tų 4 lietuviai prieg
nepažįstu, o vienas
kaip atvažiavo čion
nsylvanijos; jo pr
nas Blonskis, turi
nijoje tikrą brolių ir
giminį; paeina is
Baltrusų, Pilviskų
pijos. Liko skrynia
sinis dziegorelis, u
pirktas; priegtam tur
dirbės pas vieną kom
60 dol., o pas kitą
Jeigu giminės nori
jo myrį, tai tegul ra
mano adresu: Mr. A
Baronas, Amsa, Mich
A. Baronas

— Mt. Carmel, Pa.
miestelis randasi
tarpkalnėje tarp Shan
Shenandoah. Miestelis
kūja gyventojų apie
tanczius. Čia nėra
darbų apart anglinių
Deszims metų tam
ezion buvo tik 3 fabrik
gyventojų, o lietuvių
ku buvo tik 15 domų.
giausiai miestas pas
1883 m., kada du nauji
linių fabriku dardėjo.
m. jau atsirado čion
viszka savitarpinė pa
draugystė po varlo. S
ir Povylo, žaidien ta d
tė turi arti 70 sąnarių.
apart sunkiai dirbančių
dasi ir vertelę lietuvių
laiko krautvėsi
daigtų, o du karzoni
visiems jiems gerai
Lietuviai savo tarpe
sutinka, proų ir m
mažai girdėti.

Čion randasi p
skaitlius lenkų, d
isz Prusų paeinac
kai turi savo b
1877 m.; 1887 m. ja
czios skrynioje buv
ir visos skolos ismok
noma, su pagelba

Tūm laik parapijonų skaitlius
daėjo arti 1000 vyrų, skaitant
lenkus, lietuvius ir slovaksus,
nės visi dėjome po pusią do
relio ant mėnesio dėl užlaiky
mo kuningo, apart to, ką už
mokėjome kožnas už pastaty
mą bažnyczios.

Pereitą rudenį kuningas
atsisaukė bažnyczioje, kad
dar keliolika tukstanczių yra
skolos ir reikia kožnam be jo
kio skyriaus, iszmokėjusiam
ar ne, paskirtą sumą vėl isz
naujo dūti, nors po 5 dol., o
kad ir daugiau, tai ir bus
priimta dėl apmokėjimo baž
nyczios skolų. Tada lietu
viai ir slovakai susiprato esą
apgautais per lenkus. Slova
kai nelaukdami ilgai ir nežiu
redami, ar jūs lenkai iszkin
kys isz plėšzkės ar ne, padarė
sutartį, nuvažiavo pas vysku
pą ir gavę pavelyjimą nusi
pirko žiamę ir pavasaryje sta
ty bažnyczia.

Dabar parėjo laikas ir dėl
lietuvių. Ne vienas gailisi su
kiszgės savo dolerius į lenkisz
ką bedugnę, vienok jau jų ne
atgaus. Ne vienas isz skaiti
tojų pamislys, kodėl lietuviai
taip neiszmanus czion buvo,
kad davėsi lenkams taip ap
gauti savę? Sztai ant to atsak
ymas. Kaip augszcziaus mi
navojau, keli metai atgalios
czia mažai lietuvių buvo, bu
tent 50 ar 80, užtai nebuvo ką
apie liet. parapiją nei misly
ti. Lietuviai pas mus pradėjo
rinktiesi 1890 ir 1891 m., ka
da pastatė dar du anglinių
pabriku. Dabar pas mus darbų
yra užteklinai ir gerai uždir
bame, dėlto ir mūsų žmonių
daugiau czia pradeda pributi,
ir laikas jau pasimislyti apie
savo reikalus.

Su tokia mislia 9 d. Sausio
visi susirinkome ant rodos,
paskyrėme komisiiją dėl su
raszymo visų lietuvių, kurių
szitame miestelyje priskaitėme
arti 500; atskyrus moteris ir
vaikus, vyrų yra 250. Taip
tai sudavadyję reikalą, nu

siuntėme tris vyrus į Harris
burgą pas vyskupą pasi
klausti pavelyjimo statyti baž
nyczia. Vyskupas, iszgirdęs
siuntinius minavojant vardą
lietuvių, nereikalavo jokių
paaiszkiniū ir pasakė, kad
jis žinas lietuvius nū to laiko,
kada jis buvęs Danville'je
klebonu, ir pavelyjimą dėl
uždėjimo liet. parapijos su pa
simėgimu davė. Szitas vys
kupas yra įzventintas į vys
kopus 1886 m.; priesz tai jis
gyveno Danville'je, kur rado
si kelios szejmynos lietuvisz
kos. Isz to galima suprasti,
kad tie lietuviai buvo geri tē
vynainiai, jeigu ir airių ku
ningas suprato jų esant lie
tuviais, o ne „paliokais“, kaip
daugumas isz mus papratę
esame savę vadinti tūmi nelai
mingu vardu. Čia yra gera
paveizda to, kaip tai gerai yra
pripažinti savo lietuviszką
vardą kad ir tolymiausiose už
kampėse, nės tai gali paleng
vinimą dėl savo tautos pado
ryti, kaip mums kad padarė
lengvą priėjimą prie vyskupo
Danville's lietuviai.

Kaip visur, taip ir czia, lie
tuviams krutant, nestokūja ir
surugusių lenkisz kame range
naujalenkių. Mūsų miestely
je suraszinėjant lietuvius
daugelis atsisakinėjo, teisinda
miesi tūmi, kad suprantą len
kisz kais; kiti sakėsi dūsią kad
ir 50 dol. kaip bus bažnyczia
gatava. Jie mat nenori len
kus užrustinti, o tūm laik mės
norime surinkti tik visų vardus,
o ne piningus, nės mums var
dai yra reikalingi pirmiaus
nekaip piningai. Reiketu su
prasti tiems žmonėms, kad
dviem ponams ant sykio ne
galima yra tarnauti: busi len
kui geras, tai netiksi lietuviui,
lietuviui geras — netiksi len
kui. Randasi dar ir tokio su
pratimo žmonės, kurie sako,
kad pas mus nėra turtingų,
nėra apszviestunų, kurie tą
dalyką moketu iszvesti, o sz
sakau, kad ir turczius ir ap

szviestunas daug kartų gali
suklupti, nesznekant jau apie
tai, kad beveik visi mūsų taip
vad. „apszviestunai“ sapnūja
apie lenkiszkus patriotizmus
ir per savo rasztpalaikius įkal
binėja jūs prastiems žmonė
liams, o szitie, tikėdami to
kiems „apszviestunams“, žu
dosi patys savę. Dėlto pirma
reikia gerai isztirti, ar „ap
szviestunas“ yra tikras tėvy
nainis, o tada jo rodos klau
syti. Ant galo jeigu kitur
lietuviai įstengė sutverti para
pijas, tai įstengsime ir mės,
jeigu tik tarp mus gyvūs vie
nybė ir sutikimas, be ko jokis
darbas negali turėti pasiseki
mo.

P. B.

— Plymouth, Pa. 31 d.
Sausio m. „Liet. Mokslo Dr
ės“ kūpa laikė agitacijisz ką
susirinkimą. Perdėtinis kū
pos, nurodęs ant grasijų poly
tikisz kų prietikių tarp Euro
pos valstijų isz vienos pusės,
o Maskolijos bado, priskubin
sianczio Europoje andrą, isz
kitos pusės, tarė szitą valandą
esant prieszdieniu didelį per
ver my, kurie mūsų tautą galį
iszvalyti isz po maskolų
jungo. Akivaizdoje tų įvyk
sianczijų atsitikimų jis velyjo
kūmi geriaus dirbti ant lauko
lietuvių organizacijos ir ap
szvietos, idant, terionybei su
grivus, lietuviai moketu val
nybe priderincziai naudotiesi.
Nors mės prisiekę esame —
kalbejo jis toliaus — Suv.
Valstijoms isztikimai tarnauti,
tacziaus nieks mums už nusi
dėjimą nepaskaitys tai, kad
mės rupinamės apie savo se
nają tėvynę, nėra valnybė yra
jieszkinyš visos žmogijos.
Toliaus jis kalbino visus lie
tuvius, kokios jų asabi-zkos
nūziuros nebutu, stoti isz vien
į darbų su „Liet. Mok. Drau
gyste“, nės tik isz vieno visi
dirbdami įstengsime mės sz
toje žiamėje szitą gero dėl
Lietuvos padaryti. Užbaig
damas savo prakalbą, jis

graudeno susirinkusiūsius
viengenczius, idant jokių parti
jų savo tarpe nedarytu, nėra
tos sziaime laike, kada lietu
vystės darbai pradeda žydeti
pas mus, gali suardyti viską,
kaip tai atsitiko neseniai Ai
rijoje. — Kn. A. Burba, vis
ame kame susitaikindamas su
tūmi, velyjo isz sykio pasis
kirti „Draugystei“ tokį kelią,
nū kurio nenukrypdoma, ji
galėtu patraukti po savo spar
nu visokių nūmonių lietuvius
ir iszskelti augszcziaus visų
liet. draugyszių. Isz visų
pusių apsznekant tą dalyką,
nutarta tapę sziaip: „Liet.

Mokslo Draugystė“ iszikisz
į tikejimisz kų dalykus „ei
per rasztus, nei sueimėse, pa
gūdodama kiekvieno žmogaus
sąžinę, o jeigu kuris isz sąn
rių tai nepildytu, tai po pri
deranczio persergėjimo turi
buti nū „Draugystės atitolin
tas“. Kūpos perdėtinui tapę
pavesta agitavoti, idant tas
autarimas taptu priimtas ir
kitose kūpose. — Po to kn.
Burba isztarė savo džiaugsmą,
kad „Draugystė“, tokiu keliu
žengdama, turės pasididinti, o
su tūmi, žinoma, ir lietuvių
darbai pakils. — Toliaus pa
rėjo ant apsznekos vakarinė
mokslo. Sutarta likosi pa
sirupinti nū miesto vietą ir
veik atidaryti mokslo.
Kn. Burba apsiėmė iszguldi
nėti joje Lietuvos istoriją, o
J. Andziulaitis visasvietinę is
toriją. Apie kitus mokinto
jus kūpos vyriausybė pasiru
pins. Už įėjimą į mokslo
sutarta imti nū nūszalinių
žmogyszių 10 c. už kožną į
ėjimą; sąnariams įėjimas yra
valnas. — Tą dieną tapę pri
imti į „Draugystę“ nauji są
nariai: Augustas Misiukevy
czius isz Wilkes-Barre, Anta
nas Dambrauskas ir Jurgis
Merkevyczius isz Plymoutho.
Į „Draugystės“ yzdą įplaukė
\$3.50, o dėl „Susivienijimo“
\$5.00. Kūpos Vyresnybė.

LIETUVOS ISTORIJA

nū seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASYTA SIMANO DAUKANTO BUVOŠIOJO VILNIAUS UNIVERSITETO PHILOSOPHIJOS MAGISTRO.

(Tasā.)

Paskui, nutilus toms karės audroms, išblaszkyti Lietuviai po girias ir tyrus galėjo veizėti į yras savo namų, kada regejo tenai svetimus naujokus įsikurusius gyvenant, kurių nei kalbos, nei budo, nei tikybos, kaip sakiau, nepermanė; kai pogi tas, ką mokė Evangelija, nesutiko niekaip su tū, ką jiems Vokiečiai, jų mokintojai, darė; kaipogi Lietuviai ir Žiamaiečiai, slogūjami nū Vokiečių rinkliavomis ir mokesniais, sūkiama krikščytiesi ir vergauti, tikybą ir Dievą jų senovės paniekti, jų kunigaždžius sudeginti, nieko, sakau, ne-^{buvo}ėjo, kas galētu jų szirdį dziuginti nū visur spaudžiamų ir neap-^{ne}eziamų, nū visų sunkiai kankinamų, nū Vokiečių at-^{ne}stojų saugojamų ir kryževiams įdavinėjamų. Tokioje justoje dienoje pats atminimas savo tikybos, savo praėjusios įsimos, savo džiaugsmo, savo brangių namų gildę szirdį alvie-^{ne}nam Lietuviu ir Žiamaiečiu, norinciam dar liūsu gyventi ir Lietuviu bei Žiamaiečiu vadintiesi. Darin perkriksztai ir netikeliai kasdien tūzo ir grumzdo ant Vokiečių, noris regejo, kaip kryževiai taupė tūs, kurie apsiėmė jų klausyti, kaip jų didūmenės tūs gerino ir gūdojo, kurie jų valdžią ant savęs išpažino, vienok tas vinkrus elgimosi kryževių su didūmene perkriksztų ir jų žadejimas negalėjo nutildyti szirdgėlą Lietuviu, kurie aiszkiai regejo pabėgą ir prapultį savo liūsybės ir savo ukės, o klausanczius ir vergaujanczius Vokiečiams perkriksztus už nūkartas savo tautos ir zdraicas savo tėvainės turėjo, su szirdgėla regejo kertant medžius szventūse lieknūse, szventus skmenis, ant kurių savo karvedžius, didžius įstatytojus, degino, dievams apieras davė, tūs svarrant ir iš jų pilis, tai yra kapus ir pragarą jų liūsybei dirbant. Taip rimdami Lietuviai ir Žiamaiečiai rustinosi ir pragumo vieno tykojo atmonyti vargus ir nelaimas galzudžiams.

1241 m. Rado tūjau Lietuviai tam apmaudui ir pragumai: kaipogi atplūdo didės gajos Totorių nū sauletekio, pirm kurių, kaip sakiau, baisenės dar pasakos buvo skelbiamos; nū paczios baimės visas siaurys nusiminė, kurie nuveikę sauletekinius Gudus, smeigėsi atvėjū atvėjais, kaip pasakojau, į Lietuvą; szū kartu Lenkus nusiaubė ir tą patį metą Krokavą į pelenus apvertė grudėsi saulėlydzion į Sileziją. Kryževiai, norėdami savo naujai užimtusius krasztus nū jų ginioti, sutraukė tenai visą savo galybę iš Varmijos, Natangijos ir Bartijos, užvis didesniai skubino pilis dirbti ir tūmi dar baiseniai Lietuvius ir Žiamaiečius perkriksztus spaudė ir bingino, kurie savo rustybėje negalėdami kryževių iš pilių išzgauti, ėmė jų naujokus Vokiečius ir savo vyresniūsius, dirvoje beariapčius, pievoje szieną bepjauanczius žudyti ir jarus jų deginti ir naikinti, taip jog Vokiečiai tūjau pradėjo atokoti mitalo ir apdaro, o jų kryževiai jūs saugojo, jų Lietuviai ir Žiamaiečiai smarkesniais ir drąsesniais radosi.

Ant galo, nebtverdamiesi Lietuviai savo aitroje, pradėjo trakūti, kuriūs Sviatopelkas, Pamaris kuningaiksztis, didesniai dar drąsino, kursai pirma talkinėjo kryževiams, bet už-

kariavus jiems Varmiją, Natangiją, Bartiją ir Samiją, pradėjo jiems skaugėti ir rupintiesi, idant jo paties ukę, kaip sakiau, neužimtu. Gūdziantis pas jį Lietuviams ir Žiamaiečiams ant neteisybų ir prispaudimų kryževių, pradėjo jūs ginioti ir užtarauti, o reikale savo pagelbą žadėti, užvis jog popiežius buvo įsakęs kryževiams perkriksztų nevergti ir senų dienų liūsybę jiems palikti, rinkliavomis, dūklėmis, mokesniais, baudžiovomis arba lazais jų nespauti, bet malone ir taika, pagal mokslą Evangelijos, jūs rėdyti. Regėdami perkriksztai Lietuviai ir Žiamaiečiai tokią malonę Sviatopelko ant savęs, lugojo visūmet nū jo užtarimo ir pagelbos savo vargūse, kaip tarpininko. To dėjes Sviatopelkas išleido pas Henriką Vidą, kryževių urėdą, siuntinius, kurie sunkybės perkriksztų Lietuviu ir Žiamaiečiu jam perdėjo ir linkėjo, idant jų nesunkintu ir nevergtu pagal įsakymą popiežiaus, bet kryževiai neklausė ir siuntiniai pargrįžo nieko nepesę. Paskui pats kuningaiksztis nukeliavęs pas minavotą urėdą jam neteisybės, kokias Lietuviai prityrė nū kryževių, perdėjęs lugojo nū jo užtarimo, gorindamas jį popiežiui apskūsti. Kryževių urėdas, supykęs ant jo, išzvadino jį paikintoju perkriksztų, kurie ant galo, negaudami jokios atlydos, nuleido siuntinius pas popiežių drauge su siuntiniais Sviatopelko pagelbos nū jo ir užtarimo savo neteisybėse ir vargūse meilauti.

Matydamas tą kryževių rėdytojas Vida pasakė didžiam jam mistrui Konradui Turingen kas nutiko tarp zokono ir Sviatopelko; tame daigte kryževiai radosi didžiam pavojuje: kaipogi pats popiežius buvo ant jų įbingęs, jog jie daugiaus ciesaoriaus nekaip jo klausė, vienok didysis mistras, norėdamas reikalus savo zokono surėdyti, keliavo į Romą, bet to jis nebunuveikęs tenpat sunkiai apsirgo ir tą patį metą 24 dieną Liepos mėnesio nustipo. Bet ant nelaimos Lietuviu tą patį metą ir popiežius Gregorius IX, užtarytojas Lietuviu, mirė, kurio siuntiniai nebradę, ėjo pas susirinkimą arba kolegium kardinolų lugoti pagelbos ir užtarimo, kurie nieko gerō negalėjo padaryti: kaipogi vienus kardinolus, mirus ir antram popiežiui, Celestinui IV, ciesaoriaus išblaszkė, kitus kalino. Likusieji kardinolai nenorėjo kryževių didei peikti, idant ciesaoriaus neužpykinti, turėdami, audroms savo ukės verčiant, ko rupintiesi apie savę, negūsti tautą kame tenai sziaurėje nežinoma. Ir taip pargrįžo Lietuviu siuntiniai iš Romos, nieko nepesę, ketėdami kardu sav teisybę daryti, ne tarpininko savo neprieteliams veizėti.

Tą patį metą kryževių vyresnieji susirinkę į Veneciją mistru sav paskyrė Gerardą Malberg.

Pargrįžus Lietuviu siuntiniams, Sviatopelkas pradėjo vel kaulytiesi su kryževių rėdytoju, vildamosi be zarės tą sutakinti, kuriam regisi dar padėjo tame daigte Vilhelmas, popiežiaus siuntinys, vienok Sviatopelkas, beginiodamas perkriksztus Lietuvius nū vergybos, liepė sav dvi vietovi Paislyje — Szvei ir Cartovą stipriai aptverti ir įgules gausias įdėti. Bet regėdamas, jog Vokiečiai nenorėjo kitaip perkriksztų rėdyti, su Lietuviais sutarimą padarė vieniem antrus gelbėti ir kitus krikščionis Vokiečius iš viso krasztu tremti. Tūjau visi ėmė ginklūtiesi iš visos galės į karę ir pradėjo pirma užgauliomis, o paskui muszomis grumtiesi.

Kryževių rėdytojas Vida, jausdamas sav pavojų, sutiekė daugybės laivų, idant galētu Elbingą ir Balgą arba Onegą, užvis naujas pilis Varmijoje, Natangijoje ir Bartijoje su mi-

talų apvežėti, kurių apygardose nieko negalėjo gauti. Lietuviai, turėdami tas pilies už kaštus savo liūsybės, numanė aiškiai, jog su išnaikinimu tų pilių tūse krasztūse valdžia ir vyresnybė kryžievių išnyks; todėl Sviatopelkas, Lietuvius talkėjas, pradėjo slapta irklūjancius Isla kryžievių laivus antpuldinėti ir turtus graibstyti, žmones vergti, genancius kauti žiamyni. (17)

Varmijos ir Natangijos Lietuviai ir Žiamaičiai, pajutę Sviatopelką su kryžieviais susikariavusį, kūdidesne užsidegė meile liūsybės, o neapkęta vergybės; dykdami atmonyti savo galūdžiams, pagrobė ginklą, tikybos krikščionių išsižadėję, senovės savo dievus pradėjo garbinti ir jų kunigus gūdoti. Tū jau apgulė minavotas pilis, vildamiesi jas sugriovė apent linksma gyvenimą senovės įgysią. Jau visame kraszte džiaugėsi svietas ateinanczia liūsybe ir dvėkavo noru atsiliūsavimo nū kruvinos vergybės, apmaudas ir smarkybė sintėjo alvieno szirdyje, nieksai neankstėsi, bet galįs už galį rengėsi veikiaus mirti liūsu už namus. Tū jau kas vadinosi Vokiecziu ir krikščioniū krito nū kardo įbingusį Lietuvį ir Žiamaičių, kurie visur kame rado jų pilis atvertas ar namus griovė, degino ir su žiame lygino; kryžievius ir kitus Vokieczius, kurie jas norėjo ginioti, nugalavo iki paskūjo. Elbingos ir Balgos arba Onegos pilyse, kur buvo likusieji Vokiecziai užsiakinę, vos beiszsitūrėjo nū kantrybės Lietuvius, kurie jūs tenai apgulė badu stipino.

 dar nebuvo gana. Sviatopelkas su visa savo kariuona persikėlęs per Islą tū pacziū laikū užpūlė kryžievius Kulmijoje ir Pamezonijoje, kurie regėdami aiškiai savo pragarą, lugojo V. Vilhelmo, popiežiaus siuntinio, darytiesi tarpeju ir jūs taikinti. Tū jau V. Vilhelmas pradėjo gorinti Sviatopelką iškeikimu, liepdamas jam liautiesi nū naikinimo tikybos krikščionių ir kryžievių krasztų. Ant to kuningaikstis drąsiai atsiliepė, sakydamas siuntiniui: „Asz kariauju ne dėl savo gero, bet dėl liūsybės perkriksztų Lietuvius, kurie nieko nepesę Romoje, emė patys sav kardu teisybę daryti, veltū jis linkėjo kryžieviams taupyti liūsybę perkriksztų, nū jau pradeda jis kardu ją dangūti“.

Kaip drąsiai Sviatopelkas kalbėjo, taip smurtai darė: kaipogi kariavo kryžievius ant vandens ir žiames, grobį griedamas ir jų turtus drevėdamas: Toksai Sviatopelko darbas dar didesniai drąsino Lietuvius, kurie norėdami butinai nuveikti kryžievius Vokieczius, Sviatopelką paskyrė sav už karvedį. Tūjaus Lietuviai ir Žiamaičiai įsigrūdę su dide kariuona į Pamezoniją ir Kulmiją, kur gi ir Sviatopelkas persikėlęs su savo kariuona talkinėjo Lietuviams, terioti ir deginti. Miestai arba vietovės, pilys griuvo nū rustos narsybės Lietuvius ir Žiamaičių, kurie visą tą, ką Vokiecziai buvo įkūrę, neapvežėdami ir neapkędami su žiame lygino, į plėnis ir yras vertė. Pilyš Stum, Graudena, Murienvender ir kitas suardė, įgules, kurios tenai norėjo gintiesi, nugalavo, 4.000 paczių naujokų Vokieczių brukliis užmaszė. Vos pilyse Toruno, Kulmo ir Redės kryžieviai dar užsirakinę bekiuto. Vienu žodziu kėlėsi baisi audra ant kryžievių zokono, kuri blaszkė ji nū visų pusių ir gorino. Tula didūmenė Lietuvius, gyvenanū jau su Vokiecziais, nusiminusi grįžo namon pas savūsius.

Regėjo jau aiškiai kryžieviai savo galą, bet nei nū kur

pagelbos. Noris V. Vilhelmas buvo tū jau išsiuntęs zokoninkus į artymūsius krasztus kryžiaus karę skelbti ir krikščionis telkti Lietuvius ir Žiamaičių netikėlių kariauti, kurie nedorybe savo ir baisia smarkybe naikina nevien tikybą, bet viską, kas tik krikščioniū vadinasi, vienok meldžionių niekame nerado. Jau paczios pilyš, kuriose dar lindojo kryžieviai, stipo badu ir veikiaus ar paskiaus turėjo kliuti Lietuviams į naga.

Nei vienas kryžievis nenorėjo tos dienos sulaukti, veldamas kame galą gauti, nekaip badu nugaiszi. Toje szirdgeloje marczialga zokono nujautęs Cartovės pilyje silpną įgulę teesant, sutarė ją užpulti, vildamosi, jog Sviatopelkas, norėdamas ginti pilį, atsiskies nū Lietuvius ir ištrauks iš Kulmijos, kas ir nutiko. Berzeim, kryžievių marczialga, užpūlęs pilį Cartovę varu įsigrūdė ir iszkirtęs visus tenai ginklą pakeliancius, savo įgulę įdėjo, o sugrietą grobį su yzdu Sviatopelko ir kitais jo turtais, tarp kurių paczią galvą Sz. Barboros sidabru aptai yta, į Kulmiją parvirdė.

Sviatopelkas, gailėdamas savo pilies, bet užvis didesniai savo szventenybės, perdaug užsirustino ir ketėjo pilį Cartovę kaip įmanius vėl atimti. Tą patį metą sukeles didę kariauna savo kraszte ir patelkęs dar iš tolimos Lietuvos ir Žiamaičių, vylessi, jog Vokieczių įgulę tenai netvers ir negalės su tokia jo galybe remtiesi: kaipogi Sz. Stepono dienoje, 26 Grūdžio mėnesio, pilį Cartovę apgulė; pirmasis antpūlis nevyko, antrasis ir trečziasis taippat, lygia dalia ir kiti. Septynias nedėlias muszėsi su įgule, bet ir taip negalėjo į pilį įsigriauti. Tū tarpu atsuntė dar kryžieviai pagelbos keletą szimtų jotės įgulei. Tą matydamas Sviatopelkas ar dėl stokojimo mitalo, ar norėdamas neprietelių į lauką išzmasinti, ateinantį metą Siechio mėnesyje palikęs pilį perėjęs per paszalusią Islą teriojo vėl po visą Kulmiją.

Tū tarpu antras marczialga, Bernheim, gavęs talkos iš Kujavijos ir Mozurijos, vijo Sviatopelką teriojantį, su kuriūmi susigrumęs didei smarkiai, pergalejo Sviatopelką, kursai palikęs 900 karvietėje vyrų ir 400 žirgų ir visą Kulmijoje sugrietą grobį, muko į tabarą, pas Cartovę stovintį. Ne taip tas grobis daug gero darė kryžieviams, kaip ta drąsybė, kuri nū tos pergalės jų szirdyse atkūo, kurie tarėsi stebuklu, ne savo kantrybe pergaleję, todėl kasdieną radosi drąsesniais ir narsesniais; kaipogi apsidrąsinę tū pacziū žigiuėjo paczios Sviatopelko ukės kariauti.

Cartovės pilies įgulę zinodama, kad Sviatopelkas atsitolino nū savo abazų arba tabaro ir apie tą, kas buvo nutikęs Kulmijoje, išsiuntė nankėzia pagal kryžievių per Sviatopelko abazą į Kulmą pasiteirauti su marczialga, kursai ketėdamas Sviatopelką užpulti tabare, liepė įgulei, kada jis su neprieteliais grumsis, nū užpakalto jį užpulti. Taip ir nutiko. Sviatopelkas, regėdamas neisztūrėsią, prasikraustė, kurio marczialga nebyjo tolesniai, bet sugadintą pilį emė taisyti ir pūdidinęs jos įgulę, į Kulmą sugrižo.

(Dar ne viskas.)

Gromatnyczia.

— *J. Oliavyczius Baltimore.* Dėl permainingo adreso reikia rasyti stacijas į „Varpo“ rėdystę. Mės nelaikome to laikrasčio numerio dėl pardavimo; Dr S. mums jų nepaliko.

— *Varpui.* Oliavyczius adresu permainingite ant 536 S. Paca st.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo svogerio Jūzo Petrausko, paeinancio iš Raseinių pavieto, Žvingių parapijos, Lapkasių kaimo; pirma jis gyveno Pittsburge, o dabar nežinia kur; trečias metas kaip Amerikoje. Jeigu kas žinotu jo adresą, meilingai praszau man dūti žinią.

W. Mockus, 242 Monroe st.
New York N. Y.

Pajieszkau savo draugą Jūzą Szimanyką, kuris pirm dviejų metų gyveno Scrantone, Pa., jis yra užgimęs Dervininos kaime, Rudaminos vaitystos, Suvalkų rėdybos. Jeigu kas žinotu kur jis yra, tai praszau man paraszti. Jonas Rudis, 95 Lexington Ave Jersey City, N. J.

Apgarsinimai.

Į „Susivienijimą“ užsimokejo po 1 dol.: „Liet. M. Dr.“ Plymouth: Jūzas Pauksztys, Jonas Stankus, Jūzas Andziulaitis, Jonas Didvalis, Jūzas Gudaitis, Jonas Lizdas, Jonas Jasevyczius, Augustas Misiukevyczius, Stasys Bielys, Antanas Dambrauskas ir Jurgis Merkevczius.

„L. M. Dr.“ Shenandoah: Tamozius Astramskas, Mikola Glaviakas, Stasys Maczinskis, Jurgis Szimanskis, Matijosius Jancaitis, Jonas Birszonas, Mikas Valiukevyczius, Stasys Astramskas, Jūzas Ranczelis ir Jonas Skritulskas. Pavieniai: Jūzas Pauksztys II, Simas Pauksztys, Kazys Brazys iš Plymouth ir Feliksa Mikolainis iš Thorpe Wis.

Posmertinę užsimokejo po 1 dol. „L. M. Dr.“ Plymouth: Jūzas Pauksztys, Jonas Stankus, Jūzas Andziulaitis, Jonas Didvalis, Jūzas Gudaitis, Jonas Lizdas, Jonas Jasevyczius, Stasys Bielys, Simas Pauksztys, Kun. A. Burba, Liudvina Burbiutė ir Pranas Burba.

Pavieniai: Jūzas Pauksztys II ir Kazys Brazys iš Plymouth. Feliksa Mikolainis iš Thorpe Wis., Jūzas Alesaitis ir Antanas Stankevyczius iš Wilkes Barre.

„Susiv. Kasierius Selo. Pauksztys.

Draugystės „Lietuvos Sunų“ balius, apgarsintas ant 16 d. Vasario m., yra perkeliamas ant 17 d. vakaro, iš tos priežasties, kad 16 d. rinkimai pripūla. Tikietai tie patys pasilieka.

Pirmas Lietuvizskas Balius bus laikomas 18 d. Vasario ant naudos Sz. Jurgio draugystės Forest Cityje, Pa. Muzikantai griež tikrai liet. szkiaus. Balius prasidės nu 4 ad. po pietų. Užpraszone visus viengenczius ir viengentes ateiti. Balius bus laikomas ant „Forest City House“ salės. Įėjimas tikrai 50 centų.

Naujiena!

Vienas žmogus pardavinėja Motynos Dievo Vilniaus Auszros Vartų paveiklus, o taipogi ir Czenstachavos Motynos Dievo. Tie paveikslai yra nuimti nu originalo su visa kopylezia laike miszių sz. Tie paveikslai pardsidūda pas visus lenkizskus kuningus Penkioliką procentų nu jų pardavimo eina ant naudos bažnyczii. (7)

Kiekvienas keliaujas iš Amerikos į tėvynę atsimins tą baisų ir iszgastingą maskolių rubezių, ant kurio žydai, susitarę su rubežiniais želnieriais, iszplėsia isz pakelevingų žmogaus paskiausia skatiką. Sziadien rubežinis zokonas paasztrintas ir tik tai vienu budu dar galima be iszgaszczio ir be ilgo užgai-zimo per rubezių pereiti. Apie tokią vietą zinoti norintieji tesikreipia į „Vienybės“ rėdystę, Plymouth Pa., su pridėjimu pacztinės markutės už 2 centu ant atsakymo.

Knėngos

pargabentos i-z užmarės:

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangizku skarbu 2.25c., 2.75c., 3.25c., 4.00c., 4.50c., 5.00 ir 5.50c.
Senas ir naujas Aukso Altorius \$2.25 ir 2.75c.
Garbe Dievui ant auksztibės „ „ „ \$2.00c.
Balsas Balandėlis „ „ „ 1.45c. 1.50c.
Knėngos gleznių arba Kanticzkos „ „ „ 1.00c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 25c.
Istorija seno istatymo „ „ „ 50c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveiklo kanticzkų 75c.
Menno 4zvenclavios Marijos Panos 30c.
Pokilis Szvetųjų „ „ „ 20c.
Iszguldimas metiniu szvencziu labai naudinga knėngelė 25c.
Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramento 40c.
Mokslas Rymo kataliku „ „ „ 50c.
Zine apie gydymą ligų kuno ir duszios, apie Liuterį ir Kalvina 1.00c.
Kalendorius ant 1889 m. 25c. ir ant 1890 m. 25c.
Sopulej Motyns Dievo „ „ „ 25c.
Patangos Juze, linkemi skaitymai „ „ „ 40c.
Gyvenimaj Szventųjų, ant vių metų koznos dienos, pirma, antra, trečia ir kotvirta dalis už kozną dalį „ „ „ 60c.
Lietavizska Gramatika paraszta knėngos Mikolo Miesnio 50c.

Kas yra griekas? „ „ „ 20c.
Nekaltybė „ „ „ 30c.
Vartai dangaus „ „ „ 25c.
Aplė buvimą Dievo „ „ „ 10c.
Senkaus Jurgis „ „ „ 25c.
Elementorius Lietuvizskas „ „ „ 25c.
Gareas aplė bajybes Dievo sūdo 50c.
Girtybė „ „ „ 10c.
Istorija Lietuvos „ „ „ 50c.
Knėngos teisybių „ „ „ 25c.
Kaip igyti pinigų ir turą „ „ „ 25c.
„Auzra“ keturių metų puiklūs apdarūs po \$1.25 knėnga, visas perkant 4.00c.
Grieszninkas priverstas metavotis „ „ „ 15c.
Evangelijos „ „ „ 1.25c.
Dūnelalcziio pavasario linkmybės 15c.
Knėnga dėl iszelmokinimo rokundų 25c.
Konradas Valerodas „ „ „ 10c.
Abdėla „ „ „ 30c.
Patkulis „ „ „ 25c.
Pasakų knėnga „ „ „ 25c.
Raktas į dangų „ „ „ 20c.
Pabaiga svieto „ „ „ 10c.
Aplinkraaztis Kun. Petravyczius į Vilniaus džiakonytės kuningus 1870 m. 10c.
Knėnga dėl iszelmokinimo visavietinės kalbos 15c.
Lietuvizskieje Raszt 1 ir Rasztininkai 40c.
Beatlity of Russian Czardom toward Lithuania 10
Visoki Abrozėliai su maldėlėmis po 5 centus.

KNINGOS LOCNOS SPAUSTUVES.

Historije gražios Katrukos ir jos vysoki atsytykijam „ „ „ 10 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles akles Tykra tejsybe isz Suvalku gubernij 15 ct.
Konstytucyje del darbininku „ „ „ 10 ct.
Historije apie gražę Magelona, duktery karaliaus isz Neapolo ir aplė Petra karejwi 40 ct.
Uzyszanawik ant to geraj „ „ „ 50 ct.
Atsytykijam ant žiamies ir wandenio 10 ct.
Du puikni apraszymaj apie nedorybę zydo ir pikta augynimą wajku „ „ „ \$1.00.
Puiknus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1.00.
Namelis pustelniko paraszta del puiklu Lietuwniku „ „ „ 75 ct.
Aplėka Dievo „ „ „ \$1.00.
Senowee apraszymas apie Duktery Filypo Karejwi „ „ „ 50 ct.
Juozapas Koniuszewekis arba kankinimas Unijotu po wal tze mackolau „ „ „ 50 ct.
Kalendorius su pasakoma ir dajnomis 25 ct.
Szwiesla Dievo „ „ „ 65 ct.
Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1.50 ct.
Dajnos isz wysur eurinktos „ „ „ 75 ct.
Nedorybes Rymo Ciesorin, historije isz lajko ponawojimo Nerono „ „ „ 80 ct.
Puiknus apraszymaj tikru atsytykimu isz czesu wajnos 1863 metu „ „ „ 40 ct.
Witas ir Korynna historije isz lajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana 95 ct.
Historije isz lajko Francuzkos wajnos Afrikoj „ „ „ 30 ct.
Prawadnikas angelekos kalbos neabdar. \$1.00
o abdarjtas „ „ „ \$1.25.
Jurgis Mikolawekis „ „ „ 80 ct.
Boleslawas arba antra dalis Genowefos 30 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun A. Burba, 20 ct.
Pasakojimas Antano Trelininko paraszė ryek. 25 ct.
Zemalc in Motiej s Valanczianskas, 25 ct.
Dievaitis, a yysaka szios gadynės 1.00 ct.
Lietuvi Sapnas „ „ „ 5 ct.
Europos Istorija su žiamlapiais „ „ „ 50 ct.

Reikalingi yra dėl Suv Valstijų Armijos kareiviai sveiki, neženoti vyrai, 21—35 metų amžiaus. Gera mokestis, valgs, drapanai ir medikiszka pagelba. Kandidatai turi parodyti gerus davodus savo amžiau, pobudzic ir įprocių. Norintieji pistoti kareiviais tegul ateina į ROOM 25 Laning Building, WILKES—BARRE Pa.

(11 92 XI)

Dr. M. A. Carroll
OFFICE: kampas Church & Eno Str.,
Plymouth, Luzerne Co. Pa.

Uzdėjęs kromą Pittstona, palyvėnu viską kūmi pigiausiai.

Tam. Pauksztis.

123 N. Main str., Pittston, Pa.

Didelis Atidarymas!

Sena ir isztikima Bankieriszkoji firma po vardu Max Cohen, 519 E. Baltimore st., Baltimore, Md.

Yra dabar atidaryta dėl žmonių. Tie, kurie nori siųsti piningus į Europą ir reikalauja greito ir isztikimo nusiuntimo, o lygiu budu ir tie, kurie reikalauja laivakortės, užczėdys sav piningų atsilankydami pas manę, ir apturės visas reikalingas sav zinias. Mano vardas nu seno yra zinomas, kaipo teisingo ir isztikimo kupcziaus pagal zinomasias firmas: Eisner, Cohen & Co. ir Cohen, Harrison & Co. Tie, kuriems mano vardas nėra zinomas, gali dasiznoti kiekvienoje didelėje ir mažoje drapanų kupczysteje Baltimoreje kas atsieina mano isztikimumo. Pameginkite ateiti pas manę, o persiliudykite, kad asz viską atlieku taip, kaip czion apgarsinau.

Jums gero velyjantis
Max Cohen
519 E. Baltimore st.
Baltimore, Md.

Vyrai bus geri czesai!

Mės dabar iszpardūdame visus nu seniaus esanczius mūsų krome tavorus už prekią, pigesnes kaip patys tavorai kasztūja. Mės mat norime padaryti vietą dėl pavasarių tavorų. Drapanas ir over. koczius parūšime už pusę prekės. Skrybelės, kepurės, m arszkiniai pardsidūs už mažiausius piningus. Tas iszpardavimas tės is tikrai per 15 dienų, užtaigi, kas nori už mažus piningus nusipirkti sav ką, tai neužmirszkite pimus ateiti. Atėję jus persiliudykite, kad niekur kitur pigiaus negalima gauti.

New York Bankrupt Clothing House, Spry's Block, Prieszai Pacztą, Plymouth, Pa.